

ПРЕДЛАГАЧ: Владата на Република Македонија

ПРЕТСТАВНИЦИ: Дамјан Манчевски, министер за информатичко општество и администрација
Александар Бајдевски, заменик на министерот за информатичко општество и администрација

ПОВЕРЕНИЦИ: Јахи Јахија, државен секретар во министерството за информатичко општество и администрација
Ана Малцева, раководител на сектор во министерство за информатичко општество и администрација

**ПРЕДЛОГ ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ
УСЛУГИ**

Скопје, декември 2017 година

ВОВЕД

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Вршењето на радиодифузната дејност и работите од јавен интерес во областа на радиодифузијата се уредени со Законот за аудио и аудиовизуелните медиумски услуги. Едни од целите на Законот се обезбедување на транспарентен, независен, ефикасен и отчетен јавен радиодифузен сервис и транспарентно, независно, ефикасно и отчетно регулаторно тело во областа на аудио и аудиовизуелните медиумски услуги. Меѓутоа законот не ги постигнува очекуваните резултати. Основна причина за тоа е што кога е донесен законот во 2013 година, Владата и Собранието ги игнорираа забелешките на новинарските и медиумските организации. Освен тоа не беа вградени клучните препораки на експертите на Советот на Европа и на ОБСЕ во врска со намалувањето на политичкото влијание медиумите, јавниот сервис и медиумскиот регулатор.

Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и јавниот радиодифузен сервис не се независни и професионални институции како што е уредено со Законот, во којшто се содржани одредени недоречености и истите претставуваат основа за сегашната состојба. Како резултат на овие состојби, Македонската радиотелевизија нема независна уредувачка политика. Дополнително, отсуствува политички плурализам во медиумите, зачестен е говорот на омраза во медиумите, додека Агенцијата за медиуми е само нем сведок на овие негативни појави. Агенцијата не реагираше на тоа што Владата е еден од најголемите огласувачи во медиумите и со тоа прави упад во медиумскиот пазар и влијае на уредувачката политика на приватните медиуми.

Дополнителен финансиски притисок врз медиумскиот пазар се врши и преку членот 92 од Законот каде е предвидена обврската за радиодифузерите да произведуваат и емитуваат задолжителен обем на домашна играна и документарна програма на тој начин што 50% од трошокот за производство на таквата програма е покриен од средства на Буџетот на Министерството за информатичко општество и администрација.

Доскорешниот начин на финансирање на јавниот радиодифузен сервис, според кој најголем процент од средствата се обезбедуваат со плаќање на радиодифузна такса од страна на граѓаните, воопшто не обезбеди одржливо и стабилно финансирање на МРТ, по што се изврши измена во овој дел и радио дифузната такса е укината, а финансирањето на јавниот радиодифузен сервис е преку буџетот во висина од 0,5% годишно. Имајќи ги предвид анализите за

состојбите во однос на потребите на МРТ за нејзино тековно функционирање, како и проекциите за буџетот и економскиот развој, соодветно е јавниот радиодифузен сервис да се финансира од буџетот, но во висина од 0,7%. Во овој процент влегуваат и износите што ќе се распределат на Македонската радиодифузија и ААВМУ, согласно досегашната процентуална распределба на средствата. Само на овој начин може да се очекува институционална автономија на јавниот радиодифузен сервис, која автономија ќе придонесе за независна уредувачка политика и одржливо финансирање на јавниот радиодифузен сервис.

Од овие причини во Извештајот на Прибе во делот на медиумите се наведува:

- Сите медиуми мора да бидат ослободени од секаков политички притисок без мешање и закани.
- Медиумите треба да се дистанцираат од партиските политики и не треба да бидат во служба на политичарите и политичките партии.
- Јавниот национален сервис треба да настојува/да вложува напори да биде комплетно непристрасен и независен од политички, комерцијални и други влијанија и идеологии да придонесе граѓаните да бидат соодветно информирани.
- Медиумите играат посебна важна улога во ситуации на политичка криза. Јавен интерес е нивната задача да откриваат можни грешки во функционирањето на државата или општеството. Оттука, јавните тела треба да се воздржат обесхрабрувањето на медиумите за да си го изнесат/извршат нивниот мандат.

Во Извештајот на Европската Комисија за напредокот на РМ во насока на усогласување со законодавството на ЕУ, како едни од итните реформи што ги бара Комисијата од Република Македонија се наведуваат:

- Сите независни регулаторни тела, супервизорски и советодавни тела треба да имаат можност непречено да ги извршуваат своите задачи на проактивен и ефективен начин, без надворешно влијание и без политичка самоцензура при исполнување на нивните задачи. Вакви тела се Државната изборна комисија, Државната комисија за спречување корупција, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни услуги, Омбудсманот, Судскиот совет, Советот на обвинителите и Државен завод за ревизија,
- Да се обезбеди целосна транспарентност на владините реклами и да се создаде механизам кој ќе утврди дали неплатените огласи навистина се од јавен интерес,
- Да се обезбедат услови јавноста да има пристап до објективно известување од медиумите, особено преку јавниот сервис. Се уште не е обезбедена целосно независност на уредувачката политика на МРТВ. Неинформираноста на јавноста за прашања кои се од јавен интерес, како

што беше во случајот со прислушуваните разговори, ја намалува нејзината улога како јавен сервис.

Во Извештај на Набљудувачка мисија за избори на ОБСЕ/ОДИХР за Претседателски избори, 13 април 2014 година се наведува:

- Се препорачува членовите на ААВМУ да имаат претходно искуство со медиуми и да не се првенствено политички именувани лица.
- Изборниот законик треба да се измени со цел на сите учесници во изборната кампања да им се обезбеди пристап до јавните радиодифузери на недискриминаторска основа.
- ААВМУ треба навремено да покрене прекршочни постапки против утврдени повреди со цел да ја зголеми јавната доверба и да им обезбеди на подносителите на приговори ефективен правен лек. Санкциите треба да бидат јасно дефинирани и да соодветствуваат на сериозноста на сторената повреда.
- Радиодифузерите, а особено јавните, треба да направат дополнителни напори за јасно разграничување меѓу официјалните владини активности на кандидатите и нивното појавување во контекст на изборна кампања.

Репортери без граници (на француски: Reporters sans frontières (RSF) е меѓународна невладина организација, основана во Франција, која ја штити слободата на медиумите. Формирана е во 1985 година од Робер Минаре, Рони Брауман и новинарот Жан-Клод Гилбо.

Оваа реномирана организација врши рангирање на медиумските слободи на сите држави во светот. Во извештајот на Репортери без граници во 2015 година Македонија останува најлошо рангирана од сите земји во Европа и регионот на Западен Балкан. „Состојбата во која се наоѓаат медиумите во Македонија остана лоша и во 2014 година, година што беше одбележана со злоупотреба на законодавството за навреда и клевета и политички мотивираната распределба на државните реклами“, се вели во Индексот на слободата на печатот за 2015 година.

Имајќи го предвид сето погоренаведено, неопходна е потребата од измени и дополнувања на законот со цел професионализација и департизација на регулаторното тело и јавниот радиодифузен сервис. Само на тој начин од една страна може да се очекува подобрување на состојбата во медиумите.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА НА ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН

Основна цел на овој предлог закон е департизација и професионализација на јавниот радиодифузен сервис и регулаторното тело-Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

III. ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот за изменување на Законот за аудио и аудиовизуелните услуги ќе предизвика фискални импликации врз Буџетот на Република Македонија.

IV. ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИНОТ НА НИВНОТО ОБЕЗАБЕДУВАЊЕ, КАКО И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведувањето на предложеното изменување на законот е потребно да се издвојат 0,7 % од Буџетот на Република Македонија на годишно ниво.

ПРЕДЛОГ-ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АУДИО И АУДИОВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

Член 1

Во Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија” бр. 184/13, 13/14, 44/14, 101/14, 132/14, 142/16 и 132/17), членот 4 став (7) се менува и гласи:

„(7) Работењето на Агенцијата се финансира од средствата обезбедени од Буџетот на РМ, од приходите од надоместоците предвидени со овој закон, како и од заеми и друга финансиска и техничка помош.“

Член 2

Во членот 12 став (3) се менува и гласи:

„(3) Членовите на Советот ако постапат спротивно на одредбите на овој закон, одговараат неограничено и солидарно за штетата настаната со таквата одлука. Нема да се смета за одговорен оној член на Советот кој укажал дека начинот на постапување е спротивен на овој закон, на начин што го издвоил своето мислење во записникот од седницата.“

Став (4) се менува и гласи:

„(4) Членовите на Советот се професионално ангажирани во Агенцијата со полно работно време со право на:

- месечен надоместок во висина до четири просечни месечни плати во Република Македонија според податоците објавени од Државниот завод за статистика, согласно со Деловникот за работа на Агенцијата,
- надоместок за патни трошоци, сместување и дневници за службено патување согласно со Законот за плата и други надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија.“

Член 3

Членот 14 се менува и гласи:

„Член 14

Именување на членови на Советот

(1) Собранието на Република Македонија ги именува членовите на Советот врз основа на претходно спроведен јавен конкурс и организирана јавна расправа за кандидати за членови на Советот.

(2) Собранието на Република Македонија објавува јавен конкурс на кој можат да се пријават кандидати за членови на Советот, најдоцна шест месеци пред истекот на мандатот на член на Советот.

(3) Кандидатите за членови на Советот кои се пријавиле на јавниот конкурс се должни да достават кандидатура во која детално ќе го наведат своето работно

искуство и достигнувања во областа за која се стручни, изјава дека ги исполнуваат условите утврдени во членот 16 од овој закон и писма за поддршка од следните организации:

- од две граѓански организации кои се активни подолго од пет години и кои постигнале резултати во сферата на медиумите и човековите права,
- од најмалку едно новинарско здружение,
- релевантно здружение, асоцијација или комора од областа на информатичко-комуникациски технологии и услуги или
- од две високо-образовни установи кои имаат студиски програми од областа на комуникацијата, новинарството, културата, економијата или правото.

(4) Комисијата за прашањата на изборите и именувањата е должна да провери дали кандидатите кои се пријавиле на конкурсот ги исполнуваат условите за пријавување на јавниот конкурс, како и условите за спречување на конфликт на интереси, утврдени во член 16 од овој Закон.

(5) Комисијата е должна во рок од еден месец по завршувањето на јавниот конкурс да организира јавна расправа за кандидатите кои ги исполнуваат условите утврдени во член 16 од овој Закон, на која ќе ги покани организациите кои дале поддршка на кандидатите, други медиумски и професионални новинарски организации, невладини организации од медиумската сфера и други релевантни субјекти.

(6) По завршувањето на јавната расправа, Комисијата за прашањата на изборите и именувањата ја составува предлог-листата на кандидати за членови на Советот. За конечната предлог-листа на кандидати за членови на Советот Комисијата одлучува со двотретинско мнозинство.

(7) При утврдувањето на предлогот на кандидати за членови на Советот, Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија води сметка за соодветна и правична родова и етничка застапеност на граѓаните на Република Македонија.

(8) Собранието на Република Македонија ги именува членовите на Советот со двотретинско мнозинство.

(9) Собранието на Република Македонија најдоцна еден месец пред истекот на мандатот на членот на Советот, треба да именува нов член на Советот.

(10) Претседателот на Советот е должен да го извести Собранието на Република Македонија за истекот на мандатот на член на Советот не подоцна од шест месеци пред истекот на истиот.“

Член 4

Членот 15 се менува и гласи:

„Член 15

Мандат на членовите на Советот

- (1) Членовите на Советот се именуваат за период од пет години.
- (2) Членовите на Советот имаат право на уште еден мандат, врз основа на истата постапка утврдена во членот 14 од овој Закон.
- (3) Во случај кога член на Советот ќе поднесе оставка или мандатот ќе му престане пред истекот на времето за кое е именуван, Собранието на Република Македонија ќе именува нов член на Советот врз основа на истата постапка утврдена во членот 14 од овој Закон.
- (4) Советот може да работи доколку се именувани најмалку пет члена на Советот.“

Член 5

Во членот 16 став (1) се менува и гласи:

„(1) Членови на Советот може да бидат лица државјани на Република Македонија со високо образование, работно искуство од најмалку осум години во структурата и кои во јавноста се истакнале во областа на комуникацијата, новинарството, информатиката, културата, економијата или правото.“

Ставот (3) се брише.

Ставот (4) станува став (3).

Член 6

Во членот 18 сврзникот „и“ во алинеја 19 се заменува со запирка.

По алинеја 19 се додаваат две нови алинеји кои гласат:

- „- донесува одлуки за преземање мерки во согласност со овој закон во случаите кога е извршена повреда на одредбите на овој закон или на прописите донесени врз основа на истиот и условите и обврските од дозволиите,
- донесува одлуки за преземање на мерки за времено ограничување на пренос и прием на аудио или аудиовизуелни медиумски услуги од други држави на територијата на Република Македонија и“

Алинејата 20 станува алинеја 22.

Член 7

Во членот 19 ставот (1) се менува и гласи:

„(1) Советот избира директор на Агенцијата по пат на јавен конкурс. Кандидатот мора да има завршено високо образование и работно искуство од најмалку осум години во областа на комуникацијата, новинарството, информатиката, културата, економијата или правото, како и искуство во раководење со организација од најмалку четири години.“

По ставот (1) се додаваат два нови ставови (2) и (3) кои гласат:

„(2) Кандидатот за Директор на Агенцијата за ААВМУ да не бил член во органи и тела на политичка партија и да не бил избрано или именувано лице во период од 10 години, засметано наназад од годината во којашто ја поднесува кандидатурата.“

(3) Избраниот кандидат за Директор на Агенцијата за ААВМУ не смее да биде член во органи и тела на политичка партија во периодот додека ја извршува функцијата.“

Ставот (8), којшто станува став (10) се менува и гласи:

„(10) Одредбите од ставовите (1), (2), (3), (4), (5) и (6) на овој член важат и за заменикот на директорот на Агенцијата.“

Ставовите (2), (3), (4), (5), (6), (7) и (8) стануваат ставови (4), (5), (6), (7), (8), (9) и (10).

Член 8

Во членот 20 во став (1) алинејите 8 и 9 се бришат.

Ставот (3) се менува и гласи:

„(3) Мандатот на директорот е пет години, со право на уште еден мандат.“

Член 9

Членот 23 се менува и гласи:

„Член 23

Мерки во случај на повреда на прописите

(1) Доколку се констатира непочитување, повреда или прекршување на одредбите од овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на истиот, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и другите акти на Агенцијата, против издавач на медиум, давателот на аудиовизуелни услуги по барање или операторот на јавни електронски комуникациски мрежи кои врши реемитување на програмски сервиси, Советот на Агенцијата може да ги преземе следниве мерки:

- јавна опомена,

- ќе поведе прекршочна постапка во случај кога и покрај изречената јавната опомена не го прекине прекршувањето и продолжува со вршење на истата повреда за која е опоменат, во рок утврден од страна на Советот на Агенцијата, согласно одредбите од овој закон,

- одземање на дозволата или

- ќе спроведе постапка за бришење од регистарот на даватели на аудиовизуелни медиумски услуги или од регистарот на радиодифузери, согласно одредбите од овој закон.

(2) За изречените мерки од членот 1 алинеи 1 и 4 Советот на Агенцијата донесува соодветно решение. За мерката од алинеја 2 Советот на Агенцијата донесува предлог за поведување на прекршочна постапка. За мерката од алинеја 3 Советот на Агенцијата донесува Одлука. Против донесените решенија и одлуки е дозволена судска заштита, согласно член 24 од овој закон.

(3) Пред изрекувањето на јавната опомена, Советот на Агенцијата ќе побара од издавачот на медиумот да се изјасни во писмена форма за стореното

непочитување, повреда или прекршување на одредбите од овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на истиот, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и другите акти на Агенцијата.

(4) Пред изрекување на мерките од ставот (1) алинеи 3 и 4, Советот на Агенцијата е должен да обезбеди јавна седница на која претставник на медиумот ќе ги образложи и аргументира постапките и причините за постапувањето на медиумот.

(5) По исклучок на одредбата од ставот (1) алинеја 2 на овој член, доколку се утврди непочитување на одредбите од членот 91 од овој закон, Советот на Агенцијата ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка без претходно да донесе решение за јавна опомена.

(6) Изречените мерки пропишани со овој член, со детално образложение, Агенцијата ги објавува на својата веб страница во рок од три дена, сметано од денот на нивното изрекување и ги доставува писмено до сторителот на прекршокот.“

Член 10

Во членот 30 ставот (1) се менува и гласи:

„(1)Стручениот надзор над радиодифузерите се врши од страна на лица вработени во стручната служба на Агенцијата, по претходно овластување од Советот на Агенцијата, а само заради утврдување на исполнувањето на техничките услови во согласност со барањето за добивање на дозвола за телевизиско или радио емитување.“

Член 11

Членот 48 се менува и гласи:

„Член 48

Посебни забрани

(1) Аудио и аудиовизуелните медиумски услуги не смеат да содржат програми со кои се загрозува националната безбедност, се поттикнува насилно уривање на уставниот поредок на Република Македонија, се повикува на воена агресија или на оружен конфликт, се поттикнува или шири дискриминација, нетрпеливост или омраза врз основа на пол, раса, боја на кожа, род, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, јазик, државјанство, социјално потекло, религија или верско уверување, други видови уверувања, образование, политичка припадност, личен или општествен статус, ментална или телесна попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, или на која било друга основа предвидена со закон или со ратификуван меѓународен договор.

(2) Посебните забрани од ставот (1) на овој член треба да бидат во согласност со практиката на Европскиот суд за човекови права.“

Член 12

Во членот 76 по ставот (1) се додаваат два нови става (2) и (3), кои гласат:

„(2) Пред доделувањето нови дозволи за телевизиско или радио емитување преку јавна електронска комуникациска мрежа што не користи ограничен ресурс или преку сателит, Агенцијата ќе изработи анализа со која ќе ја утврди состојбата од аспект на плурализмот, потребите на публиката и економските услови за работење на радиодифузерите на медиумскиот пазар.

(3) Пред да пристапи кон доделување нови дозволи за телевизиско или радио емитување преку јавна електронска комуникациска мрежа што не користи ограничен ресурс или преку сателит, Агенцијата е должна на транспарентен начин да ја информира јавноста и да ги извести сите заинтересирани страни за можноста да поднесат барања за доделување дозвола, на начин и во постапка утврдена со подзаконските акти на Агенцијата.“

Ставовите (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8) и (9) стануваат ставови (4), (5), (6), (7), (8), (9), (10) и (11).

Член 13

Во членот 80 во ставот (2) формулата се менува и гласи:

„ $((H \times \text{БДП} / 200.000) \times P_t \times K_p) + A) \times 0.7$ “

Член 14

Членот 92 се менува и гласи:

„Член 92

Обврски на радиодифузерите за емитување програма на македонски јазик или на јазиците на заедниците во Република Македонија

(1) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски и радио програмски сервис се обврзуваат дневно да емитуваат најмалку 30% програма изворно создадена како македонски аудио или аудиовизуелни дела, а јавниот радиодифузен сервис најмалку 40%.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на програмските сервиси од специјализиран формат.

(3) Радиодифузерите се обврзани најмалку половина од обврските утврдени во ставот (1) на овој член да ги остварат во периодот од 7,00 до 19,00 часот.

(4) Правилата за спроведување на обврските од овој член подетално ги пропишува Агенцијата.“

Член 15

Членот 92-а се брише.

Член 16

Членот 92-б се брише.

Член 17

Членот 92-в се брише.

Членот 92 -г се брише.	Член 18
Членот 92-д се брише.	Член 19
Членот 92-ѓ се брише.	Член 20
Членот 92-е се брише.	Член 21
Членот 92-ж се брише.	Член 22
Членот 92-з се брише.	Член 23
Членот 92-с се брише.	Член 24
Членот 92-и се брише.	Член 25
Членот 102 се брише.	Член 26
Членот 103 се брише.	Член 27

Член 28

Членот 105 се менува и гласи:

„Член 105

Финансирање на МРТ

(1) Средствата за финансирање на радиодифузната дејност, за работењето и развојот на Македонска Радио Телевизија, Јавното претпријатие Македонска радиодифузија и Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија во висина до 0,7% до 1% од реализираните вкупни приходи во годината која претходи на фискалната година за која се утврдува износот.

(2) Средства од ставот 1 се распоредуваат на следниов начин:

- 74,5% за МРТ за покривање на трошоци за создавање и емитување на програмите и за техничко-технолошки развој,
- 19,5% за ЈП Македонска радиодифузија за одржување, употреба и развој на јавната радиодифузна мрежа и
- 6% за Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

(3) Дополнителен извор на средства за финансирање на МРТ се донации, продажба на програма и услуги, како и средства остварени од емитување на аудио и аудиовизуелни комерцијални комуникации емитувани во рамки на

програмски содржини обезбедени врз основа на склучени посебни договори со обезбедувачи на аудио или аудиовизуелни дела со заштитени авторски права, во согласност со условите од договорот.

(4) Донациите од ставот (3) на овој член не смеат да влијаат или да ја нарушат уредувачката независност на МРТ.

(5) МРТ е должна за набавката на аудио или аудиовизуелни дела, односно на програмски содржини да склучи посебен договор со обезбедувачот на аудио или аудиовизуелни дела, односно на програмски содржини.

(6) Начинот и постапката на спроведување на јавни конкурси, начинот и постапката за набавката на аудио или аудиовизуелни дела, односно на програмски содржини и склучување на договорите се утврдува со акт донесен од директорот на МРТ кој треба да обезбеди транспарентност, економичност, ефикасност и ефективност во управувањето на финансиските средства на МРТ, согласно со годишната програма за работа на МРТ за наредната година, овој закон и актите кои произлегуваат од него.

(7) За постигнување и одржување на поголем степен на програмски и техничко-технолошкиот развој на јавниот радиодифузен сервис можат да се издвојуваат и дополнителни средства и од Буџетот на Република Македонија за таа намена.

(8) Доколку МРТ не ги потроши сите обезбедени средства од Буџетот на Република Македонија во текот на годината, вишокот средства утврдени согласно годишниот финансискиот извештај се враќа во Буџетот на Република Македонија.

(9) Средствата од став 1 од овој член се обезбедуваат преку Буџетот на Министерството за информатичко општество и администрација.“

Член 29

Членот 106 се менува и гласи:

„Член 106

Годишен извештај и годишна програма за работа на МРТ

(1) МРТ е должна на секои пет години да донесе стратегија за развој за наредните пет години која содржи и годишни планови за имплементација, што се ревидираат секоја година врз основа на анализа на спроведувањето на стратегијата.

(2) МРТ донесува Годишната програма за работа и истата е должна да ја достави до Собранието на Република Македонија најдоцна до 30 октомври во тековната година, а којашто се однесува за наредната година и истата особено треба да содржи:

- програма за работа за наредната година со планирани активности особено за исполнување на програмските обврски на МРТ согласно со овој закон и
- финансиски план за наредната година кој ги содржи планираните приходи и расходи на МРТ за наредната година групирани по структура и по организациона

структура на МРТ, како и предвидените капитални инвестиции на МРТ за наредната година.

(3) Во прилог на годишната програма за работа на МРТ за наредната година се доставува и усвоената годишна програма за работа на МРТ за тековната година.

(4) Финансискиот план од ставот (2) алинеја 2 на овој член го одобрува Собранието на Република Македонија најдоцна до 31 декември во тековната година.

(5) МРТ е должна да донесе Годишниот извештај за работа за претходната година МРТ кој е должна да го достави до Собранието на Република Македонија на разгледување најдоцна до 31 март во тековната година и истиот особено треба да содржи:

- извештај за реализација на програмата за работа од претходната година,
- финансиски извештај за реализација на финансискиот план од претходната година и годишна сметка, со податоци за реализирани приходи, расходи, побарувања и обврски од претходната година групирани по структура и по организациона структура на МРТ и
- ревизорски извештај од независен овластен ревизор и ревизорски извештај од Државниот завод за ревизија, доколку е извршена ревизија од него, како и ставот на МРТ во однос на резултатите од извршената ревизија.

(6) Во прилог на годишниот извештај за работа на МРТ за претходната година се доставува и усвоената годишна програма за работа на МРТ за претходната година.

(7) Годишниот извештај за работа за претходната година и годишната програма за работа за наредната година се објавуваат на веб страницата на МРТ.“

Член 30

Членот 107 се менува и гласи:

„Член 107

Програми и програмски сервиси од јавен интерес што ги обезбедува МРТ

(1) МРТ во Република Македонија обезбедува најмалку еден телевизиски програмски сервис на македонски јазик, еден телевизиски програмски сервис на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кој е различен од македонскиот јазик, кои ќе емитуваат програма 24 часа секој ден во неделата, како и еден телевизиски програмски сервис кој ќе емитува програма на јазиците на другите не мнозински заедници во Република Македонија.

(2) МРТ во Република Македонија обезбедува најмалку два радиопрограмски сервиса на македонски јазик и еден радиопрограмски сервис на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кој е различен од македонскиот јазик и на другите немнозински заедници.

- (3) МРТ обезбедува посебни радиопрограми наменети за соседните земји и Европа на странски јазици.
- (4) МРТ обезбедува посебни радиопрограми наменети за информирање на иселениците и граѓаните на Република Македонија кои живеат во соседните земји, во Европа и на другите континенти на македонски и на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кој е различен од македонскиот јазик и на другите немнозински заедници.
- (5) МРТ обезбедува најмалку еден радио и еден телевизиски програмски сервис преку сателит и/или интернет наменет за иселениците и граѓаните на Република Македонија кои живеат во Европа и на другите континенти на македонски јазик и на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кој е различен од македонскиот јазик и на другите немнозински заедници.
- (6) МРТ го обезбедува програмскиот сервис на Собранискиот канал утврден во Законот за Собранието на Република Македонија.
- (7) Уредувачката одговорност за Собранискиот канал од ставот (6) на овој член ја има МРТ, а програмската шема на Собранискиот канал се усогласува во соработка со Собранието на Република Македонија.
- (8) МРТ обезбедува посебни радио и телевизиски програми на програмските сервиси од ставовите (1) и (2) на овој член во кои се запазени регионалните и локалните посебности на Република Македонија.
- (9) За бројот на програмските сервиси од ставовите (1), (2) и (5) на овој член одлучува Програмскиот совет на МРТ по предлог на директорот на МРТ.“

Член 31

Во член 109 став (1) зборовите „радиодифузната такса“ се заменуваат со зборовите „финансиските средства од Буџетот на Република Македонија“.

Во член 109 став (3) зборовите „радиодифузната такса“ и запирката се бришат.

Член 32

Членот 117 се менува и гласи:

„Член 117

Овластени предлагачи на членови на Програмскиот совет на МРТ

(1) Членовите на Програмскиот совет на МРТ ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија врз основа на претходно спроведен јавен конкурс и организирана јавна расправа за кандидатите за членови на Програмскиот совет.

(2) Кандидатите за членови на Програмскиот совет на МРТ треба да бидат државјани на Република Македонија со високо образование, да имаат работно искуство од најмалку 8 години во струката, кои во јавноста се истакнале во областа на комуникацијата, новинарството, информатиката, културата, економијата или правото, од значење за Програмскиот совет.

(3) Кандидатите за членови на Програмскиот совет на МРТ кои учествуваат на јавниот конкурс се должни да достават кандидатура во која детално го наведуваат своето работно искуство, изјава за тоа дека ги исполнуваат условите утврдени во овој член и член 119 од овој закон и писма на поддршка од следните организации:

- од најмалку две граѓански организации кои се активни подолго од пет години во областа на унапредувањето на човековите права, медиумите и демократијата и кои постигнале релевантни резултати во областа во која дејствуваат;
- од најмалку едно новинарско здружение;
- од најмалку две здруженија од областа на културата (здруженија на ликовни уметници, писатели, филмски работници и сл.);
- релевантно здружение, асоцијација или комора од областа на информатичко-комуникациски технологии и услуги или
- од најмалку две високо-образовни установи кои имаат студиски програми од областа на комуникацијата, новинарството, уметноста, економијата или правото.

(4) Комисијата за прашањата на изборите и именувањата е должна да провери дали кандидатите кои се пријавиле на конкурсот ги исполнуваат условите и правилата за конфликт на интерес утврдени во член 119 од овој Закон и да организира јавна расправа за предложените кандидати на која ќе ги покани организациите кои дале поддршка на кандидатите, други медиумски и професионални новинарски организации, невладини организации и други релевантни субјекти.

(5) По завршувањето на јавната расправа, Комисијата за прашањата на изборите и именувањата ја составува предлог-листата на кандидати за членови на Програмскиот совет на МРТ. За конечната предлог-листа на кандидати за членови на Програмскиот совет на МРТ Комисијата одлучува со двотретинско мнозинство.“

Член 33

Членот 118 се менува и гласи:

„Член 118

Именување на членови на Програмскиот совет на МРТ

(1) При утврдувањето на предлогот на кандидати за членови на Програмскиот совет на МРТ, Комисија за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија води сметка за соодветна и правична родова и етничка застапеност на граѓаните на Република Македонија.

(2) Мандатот на членовите на Програмскиот совет на МРТ е пет години со право на уште еден мандат.

(3) Собранието на Република Македонија ги именува членовите на Програмскиот совет на МРТ со двотретинско мнозинство.

(4) Во случај кога член на Програмскиот совет на МРТ ќе поднесе оставка или мандатот ќе му престане пред истекот на времето за кое е именуван, Собранието

на Република Македонија ќе именува нов член врз основа на истата постапка утврдена во членот 117 од овој Закон.

(5) Собранието на Република Македонија распишува јавен повик за доставување апликации за членови на Програмскиот совет, најдоцна шест месеци пред истекот на мандатот на член на Програмскиот совет.

(6) Собранието на Република Македонија најдоцна 15 дена пред истекот на мандатот на Програмскиот совет на МРТ ќе ги именува новите членови на Програмскиот совет на МРТ.

(7) Програмскиот совет на МРТ може да работи доколку се именувани најмалку девет члена.“

Член 34

Во член 130 ставот (4) се менува и гласи:

„(4) Директорот и заменикот на директорот на МРТ, покрај условите од ставот (3) на овој член треба да имаат и високо образование, работно искуство од најмалку осум години во областа на комуникацијата, новинарството, информатиката, културата, економијата или правото, како и искуство со раководење организација од најмалку четири години.“

Член 35

Главата VII. „Средства за финансирање на радиодифузна дејност“ и член 135 и член 140 се бришат.

Член 36

Членот 143 се менува и гласи:

„Член 143

Обврски на оператор кој реемитува програмски сервиси

(1) Оператор може да ги реемитува програмските сервиси на домашни радиодифузери само во сервисната зона за која радиодифузерите ја имаат добиено дозволата за обезбедување на телевизиско или радио емитување и врз основа на регулирани авторски права и сродни права, согласно со Законот за авторските права и сродните права.

(2) Оператор може да реемитува програмски сервиси на радиодифузери од други држави согласно со членот 44 од овој закон и врз основа на регулирани авторски права и сродни права, согласно Законот за авторските права и сродните права.

(3) Оператор кој реемитува програмски сервиси треба да обезбеди програмскиот пакет задолжително и бесплатно да ги содржи програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис.

(4) Оператор кој реемитува програмски сервиси треба да обезбеди програмскиот пакет во кој задолжително се содржани програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис, задолжително да ги содржи и програмските сервиси на

домашните радиодифузери кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку дигитален терестријален мултиплекс.

(5) Оператор кој реемитува програмски сервис во кој задолжително се содржани програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис, ќе ги емитува програмските сервиси на домашните радиодифузери кои емитуваат телевизиски програмски сервис преку јавна електронска комуникациска мрежа што не користи ограничен ресурс или преку сателит, во согласност со правила утврдени од страна на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

(6) Начинот и условите под коишто ќе се реемитуваат телевизиските и радиските програмски сервиси на домашните радиодифузери, определени во став 5 од овој член, ги утврдува Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, врз основа на претходно утврдена методологија.

(7) Операторот кој реемитува програмски сервис е должен во претплатничките договори што ги склучува со своите претплатници да го наведе програмскиот пакет, односно листата на програмските сервиси кои ги реемитува во моментот, а за кои е издадена потврдата за регистрација од страна на Агенцијата.

(8) Операторот кој реемитува програмски сервис е должен листата на програмските сервиси кои ги реемитува, а за кои е издадена потврдата за регистрација од страна на Агенцијата, тековно да ја ажурира на својата интернет страница.

(9) Операторот кој реемитува програмски сервис е должен да води посебно сметководство за активностите поврзани со реемитувањето на програмските сервиси.“

Член 37

Членот 145 се брише.

Член 38

Членот 146 се брише.

Член 39

Во член 147 ставот (1) се менува и гласи:

„(1) Глоба во износ од 1.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:“

Во член 147 став (1) по точката 9) се додава нова точка 10) која гласи:

„10) емитува програми со кои се загрозува националната безбедност, се поттикнува насилно уривање на уставниот поредок на Република Македонија, се повикува на воена агресија или на оружен конфликт, се поттикнува или шири дискриминација, нетрпеливост или омраза врз основа на пол, раса, боја на кожа, род, припадност на маргинализирана група, етничка припадност, јазик, државјанство, социјално потекло, религија или верско уверување, други видови уверувања, образование, политичка припадност, личен или општествен статус,

ментална или телесна попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, или на која било друга основа предвидена со закон или со ратификуван меѓународен договор (член 48 став (1)); “

Точките 10), 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17) и 18) стануваат точки 11), 12), 13), 14), 15), 16), 17), 18) и 19)

Во член 147 се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Прекршочната одговорност за сторениот прекршок по став (1) точка 10) не ја исклучува и кривичната одговорност утврдена со Кривичниот законик на Република Македонија.“

Член 40

Во член 148 став (1) точка 14) се менува и гласи:

„14) не ги почитува обврските од членот 92 ставови (1) и (2) од овој закон;“.

Член 41

Во член 149 став (1) точките 8) и 12) се бришат.

Во член 149 став (1) точките 9), 10), 11), 13), 14), 15) и 16) стануваат точки 8), 9), 10), 11), 12), 13), 14).

Член 42

Во член 150 став (1) броевите 145 и 146 се бришат.

Во член 150 став (2) броевите 145 и 146 се бришат.

Во член 150 став (3) броевите 145 и 146 се бришат.

Член 43

(1) Собранието на Република Македонија го објавува јавниот конкурс за избор на членови на Советот на ААВМУ и Програмскиот Совет на МРТ во Службен Весник на Република Македонија и најмалку два печатени медиуми, во рок од 3 дена од денот на влегување во сила на овој закон.

(2) Кандидатите за избор на членови на Совет на ААВМУ и членови на Програмскиот Совет на МРТ се пријавуваат во рок од 7 дена од денот на објавата на јавниот конкурс.

(3) Комисијата за прашања на изборите и именувањата ја спорведува целокупната постапка за избор во рок од 7 дена од истекот на рокот за пријавување на кандидатите.

(4) Собранието ги именува членовите на Советот на ААВМУ и членови на Програмскиот Совет на МРТ во рок од 3 дена од денот на приемот на листата од страна на Комисијата за прашања на изборите и именувањата.

(5) Со изборот на членовите на Советот и директорот на Агенцијата, како и членовите на Програмскиот совет и директорот и заменик на директорот на МРТ согласно овој закон, престанува мандатот на постојните членови на Советот и

директорот на Агенцијата, како и на членовите на Програмскиот совет на МРТ и директорот и заменик директорот на МРТ, по сила на овој закон.

Член 44

(1) Постојните членови на Советот и директорот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и членовите на Програмскиот совет и директорот и заменик на директорот на МРТ ја вршат функцијата до изборот на членови на Советот и директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и членови на Програмскиот совет и директор и заменик на директор на МРТ.

(2) Постојните членови на Советот и директорот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и членовите на Програмскиот совет и директорот и заменик на директорот на МРТ имаат право да поднесат кандидатура за членови на Совет и директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и членови на Програмски совет и директор и заменик на директор на МРТ, согласно одредбите од овој закон.

(3) Советот на Агенцијата за аудио и аудио визуелни медиумски услуги и Програмскиот совет на МРТ, именувани согласно со одредбите од овој закон ќе ги донесат подзаконските акти во рок од 60 дена од денот на нивниот избор.

(4) Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Програмскиот совет на МРТ од ставот (3) на овој член ќе донесат одлука за објавување на јавни конкурси за избор на директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, директор и заменик директор на МРТ во рок од 15 дена од денот на донесувањето на деловниците за работа. Изборот на директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, директор и заменик директор на МРТ ќе се изврши во согласност со одредбите од овој закон и со деловниците за работа на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и Програмскиот совет на МРТ.

Член 45

Финансискиот план за 2018 година МРТ е должна да го достави до Собранието на Република Македонија најдоцна во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Финансиските извештаи за 2017 година на МРТ и на ААВМУ задолжително треба да содржат детално објаснување и детален преглед за периодот од октомври 2017 година до 31.12.2017 година.

Член 46

Процентите пропишани со член 28 коишто се однесуваат на измени на член 105, а со кои во став (1) се определува висината на износот издвоен од Буџетот на Република Македонија, за секоја година поединечно ќе изнесуваат:

- 2018 година издвојувањето од Буџетот ќе изнесува 0,7%,
- 2019 година издвојувањето од Буџетот ќе изнесува 0,8%,
- 2020 година издвојувањето од Буџетот ќе изнесува 0,9%,
- почнувајќи од 2021 година ќе изнесува 1%.

Процентите од ставот (1) на овој член ќе се реализираат доколку со тоа не се нарушува праведната распределба на буџетските средства и не влијаат врз средствата планирани за сите буџетски расходни ставки.

Член 47

Операторите кои реемитуваат програмски сервиси на домашни радиодифузери врз основа на членот 143 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 184/2013, 13/2014, 44/2014, 101/2014, 132/2014, 142/2016 и 132/2017) продолжуваат да ги реемитуваат програмските сервиси на домашните радиодифузери на начин и под услови утврдени во склучените договори, се до денот на примената на правилата утврдени од страна на Советот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, согласно член 36 од овој закон со којшто се врши измена на член 143 од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги („Службен весник на Република Македонија“ бр. 184/2013, 13/2014, 44/2014, 101/2014, 132/2014, 142/2016 и 132/2017).

Член 48

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНА НА ОДРЕДБИТЕ НА ПРЕДЛОГ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА АУДИО И АУДИО ВИЗУЕЛНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ

Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги е донесен во декември 2013 година. Од донесувањето до денес извршени се шест измени и дополнувања на законот. Имајќи ја предвид потребата наметната од моменталните состојби од медиумската област, нотирана во сите релевантни домашни и меѓународни извештаи, предложение одредби во својата суштина и содржина имаат за цел да се подобрат сегашните состојби во оваа област, согласно дадениот опис во првото поглавје од овој предлог-закон за измени и дополнувања на законот за аудио и аудио визуелни медиумски услуги.

Со член 1 е утврдено дека работењето на ААВМУ ќе се финансира од приходите утврдени со овој закон, односно Буџетот на Република Македонија, заеми и друга финансиска и техничка помош, како и од други надоместоци.

Со член 2 се утврдува одговорноста на членовите на Агенцијата за аудио и аудио визуелни медиумски услуги, во случај на постапување спротивно на законот, бидејќи секоја повреда на одредбите од истиот претпоставува и настанување на штетни последици. Со цел да се избегне било какво влијание врз членовите на Советот на ААВМУ, се утврдува дека истите ќе бидат во работен однос во Агенцијата, за што ќе им се исплаќа и соодветен паричен надомест.

Со член 3 начинот на именување на членовите на Советот на ААВМУ, односно се утврдува транспарентна постапка и јавна расправа за пријавените кандидати, којашто ќе ја организира, води и спроведе Комисијата за избори и именувања на Собранието на Република Македонија. Дополнително, детално се наведени и критериумите за избор на членови на Советот, со цел да уште на самиот почеток пред нивната работа да се гарантира нивната професионалност во областа на медиумите.

Со член 4 е утврдено дека наместо досегашниот мандат од 7 години на членовите на Советот на ААВМУ, истиот да биде 5 години со право на уште еден мандат. Во истиот член со којшто се менува членот 15 се утврдува и условот за именување на најмалку 5 од вкупно 7 членови на Советот, заради обезбедување на континуитет во работата на ова тело.

Со член 5 е определено дека наместо досегашниот услов од 5 годишно искуство за именување на членови на Советот, потребното искуство да е од најмалку 8 години работно искуство во структурата, повторно заради обезбедување на основни предуслови за професионални персонални решенија. Воедно, се

брише и ставот 3 од членот 16, од причина што забраните за именувања се соодветно утврдени преку интегрирање на начелата за забрана за коруптивни дејствувања во целосниот текст на овој предлог-закон.

Со член 6 се пренесуваат две надлежности на Советот на ААВМУ, коишто досега ги имаше Директорот, од причина што конкретните мерки е соодветно да ги изрекува колективен орган, сето со цел да се избегне евентуалната злоупотреба на дискреционото право на Директорот, доколку истиот би продолжил да ги изрекува.

Со член 7 се утврдува дека за избор на Директор на Агенцијата, наместо досегашните 5, се потребни најмалку 8 години работно искуство во поврзани области со медиумите, како област од јавен интерес, а дополнително е утврдена и забрана што се однесува на коруптивно дејствување или евентуален судир на интереси. Оваа забрана има за цел да обезбеди целосна департизација во работата на ААВМУ.

Со член 8 се укинуваат двете надлежности при изрекување на мерките што ги има Директорот, односно се врши усогласување со член 6 од овој предлог-закон. Дополнително, утврдено е дека мандатот на Директорот на ААВМУ наместо 7 ќе трае 5 години.

Со член 9 се утврдуваат мерките во случај на повреда на прописите, начинот на нивното изрекување. Имено, наместо досегашното решение истите да ги изрекува Директорот, со предлог-законот е утврдено дека мерките ќе ги изрекува Советот, со цел да се избегне евентуалната злоупотреба на дискреционото право на Директорот и да се надминат сегашните отстапувања и несоодветни состојби во оваа област. Дополнително, начинот на нивно изрекување и постапката што претходи на мерките е основа за да се избегнат притисоци и влијанија врз медиумите.

Со член 10 е определено дека вработени лица во ААВМУ кои ќе добијат налог од Советот може да вршат стручен надзор врз радиодифузерите. Стручниот надзор подразбира надзор единствено на техничките услови, а претходното оластување од страна на Советот е повторно решение со кое ќе се избегнат дискреционите овластувања, досега често злоупотребувани и причинители на моменталните несоодветни состојби во медиумската сфера.

Со член 11 се утврдува забраната за дискриминација по сите основи, согласно праксата на Европскиот суд за човекови права и член 9 од Уставот на Република Македонија.

Со член 12 се регулира начинот на користење на јавната електронска комуникациска мрежа и форматот на емитување на програмските сервиси. Ова од причина што радиодифузиот спектар е јавен ресурс, со кој управува државата, а ингеренциите за соодветниот начин на управување се пренесени на ААВМУ, во смисла на потребите за дополнително искористување на истиот.

Со член 13 се менува формулата за надоместокот на дозволата за телевизиско или радио емитување, со цел да се овозможи еднаков пристап за сите засегнати страни до медиумскиот простор. Со предложената формула се намалува износот на надоместокот за 30%.

Со член 14 се менува обврската за емитување на делата изворно произведени од државјани на Република Македонија на македонски јазик, како и аудио или аудиовизуелни дела се делата изворно произведени од државјани на Република Македонија на јазиците на етничките заедници кои не се мнозинство во Република Македонија, како и делата на културното наследство во Република Македонија.

Со членовите од член 15 до член 25 од предлог-законот за изменување и дополнување на законот за аудио и аудио визуелни уметности се бришат сите права и обврски на радиодифузерите коишто произлегуваат или се однесуваат на обврската утврдена со сегашниот член 92. Имајќи предвид дека истиот е изменет со овој предлог-закон, а поради потребата од меѓусебно усогласување и на содржаните членови, извршено е бришење преку овие членови. Имено, на овој начин, а поради еднаков третман на сите медиуми и избегнување на фаворизирање на конкретни телевизии со национални концесии, како што беше досегашната пракса се укинува и надоместокот преку кој Владата досега вршеше влијание врз медиумите.

Со членовите 26 и 27 од овој предлог-закон со којшто се бришат членовите 102 и 103, се потврдува намерата и заложбата за престанување и укинување на лошите досегашни практики. Имено, се укинува можноста државните тела да се рекламираат по пат на нетранспарентни постапки и постапки со исклучоци, а за тоа да се исплаќаат средства, кои се основа за влијание врз медиумите и гушење на медиумскиот простор.

Со член 28 се утврдува начинот и коефициентот на финансирање на МРТ, додека со член 29 се утврдуваат законските основи за обврската за транспарентност во работењето на националниот сервис, поради вршење на дејност од јавен интерес.

Со член 30 се утврдува одговорноста од страна на МРТ за Собранискиот канал, повторно поради заштита на јавниот интерес и доследна примена на уставно загарантираното право со членот 16, а воедно се воведува и телевизиски програмски сервис кој ќе емитува програма на јазиците на другите не мнозински заедници во Република Македонија.

Со членот 31 се интервенира во член 109 којшто се однесува на финансирањето на МРТ, преку буџетот на Република Македонија како што е утврдено со целата содржина на овој предлог-закон.

Со членот 32 се пропишува начинот на избор на членови на Програмскиот совет на МРТ, повторно, заради вградување на уставното начело на јавно

информирање, што подразбира и квалитетни и соодветни содржини коишто ќе овозможат соодветен пренос на информации. Оттаму, со членот 33 се воведува транспарентна постапка за избор на членовите на Програмскиот совет, чијашто обврска е доследно да се имплементира ова уставно начело, но и сите забелешки дадени од страна на домашни и меѓународни фактори.

Со член 34 се воведува условот од најмалку 8 години работно искуство за избор на директор и заменик на директорот на МРТ, наместо досегашните 5 години, но и искуство со раководење на организација, токму поради сериозните надлежности што ги имаат во пракса како раководни лица на националниот сервис.

Со член 35 се укинува целото поглавје од законот што се однесува на финансирањето на МРТ, имајќи предвид дека финансирањето се предлага да биде преку Буџетот на РМ, во висина од 0,7% на годишно ниво, како една од приоритетите на оваа Влада.

Со член 36 се воведува заштита на претплатниците коишто користат услуги од оператори кои реемитуваат програмски сервиси, а воедно се обезбедува и соодветна заштита на авторските и средните права.

Со член 37 се бришат одредбите за глобите што се однесуваат на непочитување на ставовите 8 и 9 од член 92, коишто член со овој предлог закон се менува и воопшто не утврдува изрекување на глоби.

Со член 38 се брише членот 146 од причина што во истиот е содржана прекршочна глоба во случај на повреда на сегашниот член 92, којшто со овој предлог-закон е изменет, па оттаму членот 146 не би бил применлив доколку би останал во текстот на законот.

Со член 39 се воведува како прекршок евентуално сторената повреда на членот 48 во којшто се содржани посебните забрани. Ова особено што со членот 11 се менува членот 48, со којшто се рedefинираат посебните забрани во смисла на дискриминација и говор на омраза, а коишто се основ за изрекување на прекршочна глоба. Дополнително, со овој член е утврдено дека прекршочната одговорност не ја исклучува и кривичната одговорност од причина што доколку дојде до повреда на член 48 од страна на конкретен медиум и истиот емитува програми во кои се содржани посебните забрани, ќе стори прекршок поради користење на јавен ресурс. Но, кривичната одговорност не е исклучена поради евентуалните конкретни штети што би можела да ги предизвика конкретната програма во реалниот живот, дотаму што досега се чести случаите да со една емисија е сторена повреда и на заштитно добро. Воедно, Кривичниот законик на јасен и недвосмислен начин ја има утврдено забраната за дискриминација, ширењето на говор на омраза, забраната за ксенофобија, поттикнување на нетрпеливост, како и други дела коишто можат да бидат сторени на овој начин.

Со членовите 40, 41 и 42 се врши усогласување со целосниот текст на овој предлог закон, односно се бришат глобите што се однесуваат на обврски произлезени од членови од законот, коишто со овој предлог закон се бришат.

Со член 43 се утврдува начинот на избор на првите членови на Советот на ААВМУ по влегувањето во сила на овој предлог-закон.

Со член 44 се определува дека постојните членови на Советот и директорот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и членовите на Програмскиот совет и директорот и заменик на директорот на МРТ ја вршат функцијата до изборот на членови на Советот и директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, како и членови на Програмскиот совет и директор и заменик на директор на МРТ, како и нивните права и обврски произлезени од овој предлог закон. Дополнително се утврдуваат и роковите во кои Советот на Агенцијата за аудио и аудио визуелни медиумски услуги и Програмскиот совет на МРТ, именувани согласно со одредбите од овој закон ќе ги донесат деловниците за работа, како и рокот во кој ќе донесат одлука за објавување на јавни конкурси за избор на директор на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, директор и заменик директор на МРТ.

Со член 45 се врши усогласување на обврските произлезени од овој предлог-закон, со неговото стапување во сила и временскиот период во кој МРТ треба да достави усогласен финансиски план до Собранието на Република Македонија. Имајќи предвид дека МРТ и ААВМУ со измената и дополнувањето на Законот за ААВМУ објавена во Службен весник бр.132/17 се финансираат од буџетот на Република Македонија, се утврдува и обврската нивниот финансиски извештај за овој период од 2017 година да биде детално образложен.

Со член 46 се утврдува годишната распределба на процентите пропишани со член 28 коишто се однесуваат на измени на член 105, а со кои во став (1) се определува висината на износот издвоен од Буџетот на Република Македонија, за секоја година поединечно.

Со член 47 се гарантира правната сигурност во облигационите односи настанати врз основа на позитивните одредби од Законот за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, а засновани помеѓу операторите кои реемитуваат програмски сервиси и домашните радиодифузери.

Со член 48 се определува влегувањето во сила на законот.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Со предложените измени и дополнувања во законот се предлага изменување на постојните решенија на Законот, истите се меѓусебно поврзани и се однесуваат на истата правна работа.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со предложената измена и дополнување на Законот за аудио и аудио визуелни медиумски услуги се очекува да се обезбеди транспарентен, независен, ефикасен и отчетен јавен радиодифузен сервис и транспарентно, независно, ефикасно и отчетно регулаторно тело во областа на аудио и аудиовизуелните медиумски услуги. Во содржината и суштината на предложената измена и дополнување се интегрирани забелешките на новинарските и медиумските организации, кои досега беа игнорирани, а дополнително се вградени и клучните препораки на експертите на Советот на Европа и на ОБСЕ во врска со намалувањето на политичкото влијание медиумите, јавниот сервис и медиумскиот регулатор.

Со начинот на избор на членовите на Советот и директорот на Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги и јавниот радиодифузен сервис се обезбедуваат основните предуслови за професионални персонални решенија, без постоење на судир на интереси и политички влијанија.

Во однос на Македонската радиотелевизија се воспоставуваат солидни законски основи за независна уредувачка политика и одржлив систем на финансирање, односно 0,7% од Буџетот на Република Македонија, секоја година.

Политички плурализам во медиумите и спречувањето на говорот на омраза во медиумите се уредува преку воведување на можноста Советот на Агенцијата да изрече соодветни мерки за сите, непристрасно и независно, кои вршат повреди на законските одредби. Дополнително, се укинува можноста Владата да биде доминантен огласувач во медиумите, а со тоа се отстранува и можноста за влијание врз уредувачката политика на приватните медиуми. Дополнителниот финансиски притисок врз медиумскиот пазар, којшто досега се вршеше преку членот 92 од Законот со овој предлог-закон се укинува.

Оттука, се интегрираат и забелешките наведени во Извештајот на Прибе во делот за медиумите на тој начин што медиумите се ослободуваат од секаква форма на политички притисок, со целосно дистанцирање од партиски политики, а се овозможува и воспоставување на непристрасен и независен од политички, комерцијални и други влијанија и идеологии јавен национален сервис.

Интегрирани се и забелешките нотирани во Извештајот на Европската Комисија за напредокот на РМ во насока на усогласување со законодавството на ЕУ, во смисла на тоа што се обезбедени основни предуслови за независност на медиумскиот регулатор, а на јавноста и се обезбедува пристап до објективно известување преку јавниот сервис. Дополнително, се обезбедува и независност на уредувачката политика на МРТВ.

Забелешките содржани во Извештајот на Набљудувачка мисија за избори на ОБСЕ/ОДИХР за Претседателски избори, се интегрирани во овој предлог-закон на начин што членовите на Советот и Директорот на ААВМУ е потребно да имаат претходно искуство со медиуми. На Советот на ААВМУ му се делегирани ингеренции за изрекување на прекршочни мерки против утврдени повреди, сето со цел да се зголеми јавната доверба.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИ ОД ЗАКОНОТ ЗА АУДИО И АУДИО ВИЗУЛЕНИ МЕДИУМСКИ УСЛУГИ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ И ДОПОЛНУВААТ

Член 4

Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги

- (1) Надлежен орган за работите што се предмет на овој закон е Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги (во натамошниот текст: Агенцијата).
- (2) Агенцијата е самостојно и независно непрофитно регулаторно тело со статус на правно лице со јавни овластувања.
- (3) Република Македонија е основач на Агенцијата. Имотот и средствата за работа на Агенцијата ги користи и со нив управува Агенцијата.
- (4) Седиштето на Агенцијата е во Скопје.
- (5) Агенцијата има печат.
- (6) Печатот на Агенцијата има тркалезна форма. Во средината на печатот е грбот на Република Македонија, а околу него е натписот “Република Македонија - Агенција за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги“.
- (7) Работењето на Агенцијата се финансира од средствата остварени од приходите од надоместоците предвидени со овој закон, од средствата за финансирање на радиодифузна дејност согласно со овој закон, како и од заеми и друга финансиска и техничка помош.

Член 12

Совет

- (1) Советот е составен од седум члена.
- (2) Членовите на Советот треба да ја претставуваат различноста на македонското општество со соодветна застапеност на двата пола.
- (3) Членовите на Советот ако донесат одлука од своја надлежност со која ќе ги повредат интересите на Агенцијата, одговараат неограничено и солидарно за штетата настаната со таквата одлука. Нема да се смета за одговорен оној член на Советот кој укажал дека предложентата одлука е спротивна на овој закон и се спротиставил на донесувањето на одлуката, на начин што го издвоил своето мислење во записникот од седницата и гласал “против“ одлуката.
- (4) Членовите на Советот имаат право на:
  - месечен надоместок во висина до четири просечни месечни плати во Република Македонија според податоците објавени од Државниот завод за статистика, согласно со Деловникот за работа на Агенцијата,
  - надоместок за патни трошоци на оние членови на Советот кои живеат надвор од Скопје кога присуствуваат на седниците на Советот и
  - надоместок за патни трошоци, сместување и дневници за службено патување

согласно со Законот за платата и другите надоместоци на избрани и именувани лица во Република Македонија.

(5) Средствата за месечниот надоместок и на другите трошоци на членовите на Советот се обезбедуваат од средствата на Агенцијата утврдени со финансискиот план.

(6) Работата на Советот поблиску се уредува со Деловникот за работа на Агенцијата во согласност со овој закон.

(7) Советот работи со кворум од најмалку пет члена, а одлуките и другите акти ги донесува со мнозинство гласови од вкупниот број членови на Советот.

(8) Советот од редот на своите членови избира и разрешува претседател и заменик на претседателот, на начин и по постапка утврдена со Деловникот за работа на Агенцијата.

Член 14

Именување на членови на Советот

(1) Собранието на Република Македонија ги именува членовите на Советот на предлог на овластени предлагачи.

(2) Овластени предлагачи на членови на Советот се:

- двете здруженија на новинари од Република Македонија со најголем број членови предлагаат по еден член на Советот,

- Интеруниверзитетската конференција предлага еден член на Советот,

- Адвокатската комора на Република Македонија предлага еден член на Советот,

- Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија предлага два члена на Советот и

- Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија предлага еден член на Советот.

(3) Собранието на Република Македонија упатува јавен повик до овластените предлагачи за доставување предлог на кандидати за членови на Советот, најдоцна шест месеци пред истекот на мандатот на член на Советот.

(4) Овластените предлагачи од ставот (2) алинеи 1, 2 и 3 на овој член го утврдуваат предлогот по претходно објавен конкурс.

(5) Овластените предлагачи од ставот (2) на овој член утврдените предлози за членови на Советот ги доставуваат до Собранието на Република Македонија во рок од два месеца од денот на упатувањето на јавниот повик од страна на Собранието на Република Македонија и во истиот рок се должни јавно да ги објават најмалку во два дневни весници од кои едниот дневен весник е на јазикот на заедницата која не е во мнозинство, а го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија. Врз основа на доставените предлози од овластените предлагачи Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на

Република Македонија, во рок од 15 дена составува предлог на кандидати за членови на Советот.

(6) Собранието на Република Македонија најдоцна еден месец пред истекот на мандатот на член на Советот, треба да именува нов член на Советот.

(7) Претседателот на Советот е должен да го извести Собранието на Република Македонија за истекот на мандатот на член на Советот не подоцна од шест месеци пред истекот на истиот.

(8) Предложениот кандидат за член на Советот ги презентира своите согледувања за исполнување на целите на овој закон пред работното тело на Собранието на Република Македонија, надлежно за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

(9) При утврдувањето на предлогот на кандидати за членови на Советот, Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија води сметка за соодветна и правична застапеност на граѓаните на сите заедници кои живеат во Република Македонија.

(10) При утврдувањето на предлозите, овластените предлагачи од ставот (2) на овој член, треба да ја имаат предвид одредбата од членот 12 став (2) од овој закон и треба да водат сметка за условите за именување согласно со членот 16 став (2) од овој закон.

(11) Надлежното министерство за информатичко општество и администрација ги утврдува здруженијата на новинари од ставот (2) алинеја 1 на овој член, притоа водејќи сметка за бројот на членови на новинарските здруженија врз основа на евидентирани потпишани пристапници потврдени со уплата на членарина за секој член на односното здружение. Регистарот на евидентирани членови и потврдите за уплатената членарина за тековната година новинарските здруженија ги доставуваат до надлежното министерство за информатичко општество и администрација. Надлежното министерство за информатичко општество и администрација, особено ќе води сметка за случаите на двојност на членството, при што за важечки член на одредено новинарско здружение ќе се смета оној со уплата на членарина од понов датум.

Член 15

Мандат на членовите на Советот

(1) Членовите на Советот се именуваат за време од седум години.

(2) Членовите на Советот немаат право на повторно именување.

(3) Во случај кога член на Советот ќе поднесе оставка или мандатот ќе му престане пред истекот на времето за кое е именуван, Собранието на Република Македонија ќе именува нов член на Советот за преостанатиот дел од мандатот на предлог на овластениот предлагач од членот 14 од овој закон.

(4) Советот може да работи доколку се именувани најмалку пет члена на Советот.

Член 16

Услови за именување

(1) Членови на Советот може да бидат лица државјани на Република Македонија со високо образование, најмалку пет години работно искуство во струката и кои во јавноста се истакнале во областа на комуникацијата, новинарството, електронските комуникации, информатиката, културата, економијата, правото или друга слична област што е од значење за остварувањето на надлежностите на Советот.

(2) За член на Совет не може да биде именуван:

- пратеник, член на Владата на Република Македонија, лице кое е именувано од страна на Собранието или Владата на Република Македонија, лице кое раководи со единица на локалната самоуправа, директор или член на управен или надзорен одбор на јавно претпријатие,

- лица кои извршуваат должност во органите на политичка партија или на верска заедница,

- лице кое е сопственик на удели или акции, член на орган на управување или лице кое на директен или индиректен начин има интерес во правно лице кое се занимава со аудио или аудиовизуелни медиумски услуги или во друштво кое врши слична дејност (рекламирање, електронски комуникации, производство и продажба на аудио и аудиовизуелна техничка стока и слично), а се однесуваат на аудио/аудиовизуелни медиумски услуги и оператори и/или даватели на јавни електронски комуникациски мрежи и услуги,

- лице чии членови на семејството имаат удели или акции или се членови на органи на управување во радиодифузери или

- лице кое е правосилно осудено на казна затвор подолга од шест месеци или ако му е изречена мерка забрана за вршење професија, дејност или должност подолго од шест месеци се додека казната, односно мерката не биде избришана од соодветниот регистар согласно со закон.

(3) За членови на Советот можат да бидат именувани лица вработени во други правни лица, освен во други правни лица кои можат да бидат во конфликт на интересите согласно со овој закон.

(4) Членовите на Советот не смеат од радиодифузерите, давателите на аудиовизуелни медиумски услуги по барање и од операторите на јавни електронски комуникациски мрежи кои емитуваат, односно реемитуваат програмски содржини да примаат подароци, да прифаќаат услуги, ниту да стапуваат во односи кои би ги довеле до судир на интереси.

Член 18

Надлежности на Советот

Советот ги има следниве надлежности:

- донесува одлука за распишување на јавен конкурс за доделување на дозвола за телевизиско или радио емитување,
- донесува одлука за доделување, одземање или продолжување на дозволата за телевизиско или радио емитување,
- донесува одлука со која се дозволува, односно забранува промена во сопственичката структура на радиодифузер,
- донесува одлука со која се поништува одлуката со која е дозволена промена во сопственичката структура на радиодифузер,
- донесува одлука за поведување на постапка за утврдување на постоење на недозволена медиумска концентрација, по службена должност,
- донесува одлука со која се утврдува постоење на недозволена медиумска концентрација,
- го информира органот надлежен за авторските права и сродните права кога се сомнева дека е сторена повреда на истите,
- ги донесува подзаконските акти кои произлегуваат од овој закон,
- ги донесува општите акти за работа на Агенцијата,
- го донесува Деловникот за работа на Агенцијата,
- ја усвојува завршната сметка на Агенцијата,
- ги одобрува годишниот извештај за работа за претходната година и годишната програма за работа за наредната година на Агенцијата кои се составен дел на извештајот за работа на Агенцијата од членот 8 од овој закон,
- го донесува годишниот план за вршење на програмски надзор и Методологијата за вршење на програмски надзор,
- одлучува за преземање мерки за времено ограничување на пренос и прием на аудио или аудиовизуелни медиумски услуги од други држави на територијата на Република Македонија,
- донесува одлука за утврдување на листа на настани од големо значење за јавноста на Република Македонија,
- донесува Кодекс за однесување на членовите на Советот и вработените во стручната служба на Агенцијата,
- ги избира и разрешува директорот и заменикот на директорот на Агенцијата во согласност со овој закон и по постапка утврдена во Деловникот за работа на Агенцијата,
- дава одобрување за донесување на одлуките на директорот на Агенцијата за располагање со имотот, како и за вработувањата и отпуштањата на вработените во стручната служба на Агенцијата,
- го следи спроведувањето на годишната програма за работа на Агенцијата преку

кварталните извештаи доставени од директорот на Агенцијата и
- врши и други работи утврдени со овој закон.

Член 19

Директор на Агенцијата

(1) Советот избира директор на Агенцијата по пат на јавен конкурс. Кандидатот мора да биде со високо образование и работно искуство над пет години во областа на комуникологијата, новинарството, електронските комуникации, информатиката, културата, економијата или правото.

(2) Советот е должен да го избере директорот на Агенцијата не подоцна од 30 дена пред истекот на мандатот на неговиот претходник.

(3) Директорот, неговиот брачен другар или вонбрачен другар, како и блиски роднини во права линија до второ колено, не можат да имаат дел на акции, директно или индиректно во организации што извршуваат активности што директно спаѓаат под надлежност на Агенцијата.

(4) Директорот е професионално ангажиран во Агенцијата со полно работно време.

(5) Советот избира и заменик на директорот на Агенцијата по пат на јавен конкурс со ист мандат како мандатот на директорот на Агенцијата.

(6) Заменикот на директорот на Агенцијата го заменува директорот на Агенцијата во случај кога тој е отсутен или кога поради болест или други причини не е во можност да ја врши својата функција, во сите негови надлежности и одговорности во раководењето.

(7) Заменикот на директорот на Агенцијата во соработка со директорот на Агенцијата врши работи од надлежност на директорот на Агенцијата што тој ќе му ги довери.

(8) Одредбите од ставовите (1), (2), (3) и (4) на овој член важат и за заменикот на директорот на Агенцијата.

Член 20

Надлежност на директорот

(1) Директорот ја организира и раководи со работата на Агенцијата, одговорен е за законитото работење на Агенцијата и ги има следниве надлежности:

- ја застапува и претставува Агенцијата,
- потпишува договори во име на Агенцијата,
- ги предлага општите акти за работа на Агенцијата,
- го предлага Деловникот за работа на Агенцијата, годишниот извештај за работа и годишната програма за работа на Агенцијата кои се составен дел на извештајот за работа на Агенцијата од членот 8 од овој закон,
- го предлага годишниот план за вршење на програмски надзор и Методологијата

за вршење на програмски надзор,

- донесува решенија за прашања од надлежност на Агенцијата,
- издава потврди за регистрација утврдени со овој закон,
- презема мерки во согласност со овој закон во случаите кога е извршена повреда на одредбите на овој закон или на прописите донесени врз основа на него и условите и обврските од дозволите,
- предлага мерки за времено ограничување на пренос и прием на аудио или аудиовизуелни медиумски услуги од други држави на територијата на Република Македонија,
- ги предлага одлуките од надлежност на Советот,
- ги предлага подзаконските акти што се од надлежност на Советот,
- предлага листа на настани од големо значење за јавноста на Република Македонија,
- дава овластувања на други лица во рамките на своите надлежности,
- одлучува за вработувања и распоредување на вработените во стручната служба на Агенцијата и
- врши и други работи утврдени со овој закон и Деловникот за работа на Агенцијата.

(2) Директорот е должен на Советот да му доставува квартални извештаи за спроведување на годишната програма за работа на Агенцијата, како и квартални извештаи за преземените мерки во согласност со овој закон во случаите кога е извршена повреда на одредбите на овој закон или на прописите донесени врз основа на него и условите и обврските од дозволите.

(3) Мандатот на директорот е седум години.

(4) Ако мандатот на директорот е завршен, а постапката за избор на директор не е завршена, директорот продолжува да ја врши функцијата се додека не се изврши избор на директор, но не подолго од шест месеци.

Член 23

Мерки во случај на повреда на прописите

(1) Доколку се констатира непочитување на одредбите од овој закон и подзаконските акти донесени врз основа на него, како и на условите и обврските утврдени со дозволата и другите акти на Агенцијата, против издавач на медиум, давателот на аудиовизуелни услуги по барање или операторот на јавни електронски комуникациски мрежи кои врши реемитување на програмски сервиси, директорот на Агенцијата може да ги преземе следниве мерки:

- ќе донесе решение со кое ќе го опомене,
- ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка во случај кога и покрај донесеното решение за опомена продолжува со вршење на истата повреда за која е опоменет, во текот на годината,

- ќе достави предлог до Советот за одземање на дозволата или
- ќе донесе решение за бришење од регистарот согласно со овој закон.

(2) Со исклучок на одредбата од ставот (1) алинеја 2 на овој член, за непочитување на одредбите од членовите 91 и 92 ставови (8) и (9) од овој закон, директорот на Агенцијата ќе поднесе барање за поведување на прекршочна постапка без претходно да донесе решение за опомена.

(3) Преземените мерки од ставот (1) и ставот (2) на овој член со детално образложение, Агенцијата ги објавува на својата веб страница во рок од три дена од преземената мерка.

Член 30

Надлежност за вршење на стручен надзор

(1) Стручен надзор се врши на радиодифузери од страна на лица вработени во стручната служба на Агенцијата овластени за тоа од директорот на Агенцијата (во натамошниот текст: овластеното лице), а само заради утврдување на исполнувањето на техничките, просторните и кадровските услови во согласност со барањето за добивање на дозвола за телевизиско или радио емитување.

(2) Стручниот надзор од ставот (1) на овој член се врши само во рок од 30 дена од истекот на триесетиот ден од денот на започнувањето со вршење на дејноста утврден во дозволата за телевизиско или радио емитување, како и при промена на локацијата на просториите во кои се произведува програма (студија) или при проширување со нови студиски простории.

Член 48

Посебни забрани

Аудио и аудиовизуелните медиумски услуги не смеат да содржат програми со кои се загрозува националната безбедност, се поттикнува насилно уривање на уставниот поредок на Република Македонија, се повикува на воена агресија или на оружен конфликт, се поттикнува или шири дискриминација, нетрпеливост или омраза врз основа на раса, пол, религија или националност.

(2) Посебните забрани од ставот (1) на овој член треба да бидат во согласност со практиката на Европскиот суд за човекови права.

Член 76

Доделување на дозвола без објавување на јавен конкурс

(1) За доделување на дозвола за телевизиско или радио емитување преку јавна електронска комуникациска мрежа што не користи ограничен ресурс или преку сателит, не се распишува јавен конкурс и дозволата се доделува по барање на заинтересирана страна на начин и постапка утврдени со овој закон.

(2) Дозволата од ставот (1) на овој член ја доделува Агенцијата

(3) Барањето од ставот (1) на овој член треба особено да содржи:

- име и презиме, адреса, факс, е-маил и акт за државјанство на барателот или фирма и седиште на правното лице, доколку барателот е правно лице,
- природата и обемот на учество кој ќе го има барателот во сопственичката структура на радиодифузерот и негово учество во сопственичката структура во други радиодифузери, доколку ја има,
- име или назив и матичен или даночен број на други физички и правни лица, кои ќе учествуваат во сопственичката структура на радиодифузерот и нивното учество во други радиодифузери, доколку ги има,
- податоци за други правни и физички лица кои би можеле да имаат значително влијание врз уредничката политика на радиодифузерот од аспект на поврзани лица, во смисла на овој закон,
- седиштето каде што ќе биде радиодифузерот, како и седиштето каде што ќе се носат уредувачките одлуки,
- дејност (радио/телевизија),
- нивото, односно подрачјето на гледаност, односно слушаност на кое ќе се врши дејноста,
- техничкото средство за емитување (јавна електронска комуникациска мрежа што не користи ограничен ресурс или сателит и
- рок на започнување со вршење на дејноста.

(4) Со барањето од ставот (1) на овој член се доставува и преддоговор за емитување на програмскиот сервис, заверен на нотар, склучен со операторот на јавната електронска комуникациска мрежа која не користи ограничен ресурс или со операторот на сателит, како и документацијата определена во членот 73 став (3) од овој закон.

(5) Образецот на барањето од ставот (1) на овој член го изготвува Агенцијата и истиот се објавува на веб страницата на Агенцијата.

(6) Доколку барањето не ги содржи податоците од ставовите (3) и (4) на овој член, Агенцијата во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето ќе го известат за тоа барателот и ќе го задолжи во рок од десет дена од денот на приемот на известувањето да го дополни барањето.

(7) Агенцијата ќе ја донесе одлуката за доделување на дозволата од ставот (1) на овој член во рок од три месеци од денот на приемот на уредното барање, доколку утврди дека барателот ги исполнува условите и обврските утврдени со овој закон и прописите донесени врз основа на него и доколку на барателот не му била одземена дозвола за телевизиско или радио емитување во последните пет години.

(8) Пред да ја донесе одлуката од ставот (7) на овој член Агенцијата може да побара од барателот појаснување на одредени делови од барањето и

документацијата од ставовите (3) и (4) на овој член, на начин утврден во Деловникот за работа на Агенцијата.

(9) Агенцијата одлуката за доделување на дозвола ќе ја објави на својата веб страница.

Член 80

Надоместок за дозвола за телевизиско или радио емитување

(1) За дозволата за телевизиско или радио емитување радиодифузерите со исклучок на јавниот радиодифузен сервис, плаќаат годишен надоместок на сметка на Агенцијата согласно со овој закон.

(2) Висината на надоместокот за дозволата се определува врз основа на следнава формула: $((N \times \text{БДП} / 200.000) \times P_t \times K_p) + A$, каде што: N - е број на вкупното население во подрачјето предвидено со дозволата, претставено како бодови, според последните податоци од Државниот завод за статистика,

БДП - е бруто домашен производ по жител, изразено во евра, а претставено како бодови, според последните податоци од Државниот завод за статистика, P_t - е коефициент каде што за телевизиска програма е P_t=1, а за радиопрограма е

P_t=1/4,

K_p - е коефициент кој во зависност од форматот на радиодифузниот сервис изнесува за:

- програма на трговско радиодифузно друштво што опфаќа информативни, играни, документарни, образовни, програми од областа на културата, уметноста и хуманитарните науки, спортски, музички и забавни програми изнесува од 0,75 до 1,

- специјализирани програми на трговско радиодифузно друштво чии содржини се од ист вид (спортски, музички, културни, образовни и друго), изнесува од 1,15 до 1,5,

- програми на трговско радиодифузно друштво наменети за телешопинг изнесува 2,5 и

- за програма на непрофитна радиодифузна установа изнесува 0,25 и A - е константа која изнесува 100 бода за радио и 200 бода за телевизија.

(3) Вредноста на еден бод изнесува 1 евро пресметано во денарска противвредност по средниот курс на еврото според Народната банка на Република Македонија на денот на плаќањето.

(4) Начинот на пресметувањето, фактурирањето и наплатата на надоместокот за дозволата за телевизиско или радио емитување ги утврдува Агенцијата врз основа на горенаведената формула со подзаконски акт. Висината на надоместокот за дозволата за телевизиско или радио емитување Агенцијата ја

соопштува на почетокот на календарската година по добивањето на податоците од Државниот завод за статистика.

(5) Годишниот надоместок се плаќа за секоја тековна година почнувајќи од датумот на доделување на дозволата за телевизиско или радио емитување во рок од 30 дена од денот на приемот на фактурата издадена од Агенцијата.

(6) Надоместоците што се платени за годината во која на радиодифузерите им е одземена дозволата за телевизиско или радио емитување, односно за годината во која престанала нејзината важност не се враќаат.

Член 92

Обврски на радиодифузерите за емитување музика и за програми изворно создадени на македонски јазик или на јазиците на заедниците во Република Македонија

(1) Радиодифузерите се обврзани дневно да емитуваат најмалку 30% програма изворно создадена во Република Македонија на македонски јазик или на јазиците на немнозинските заедници кои живеат во Република Македонија почнувајќи од 2014 година. Од 2015 година обврската од 30% се зголемува на 40%. Од 2016 година обврската од 40% се зголемува на 50%.

(2) Како отстапување од ставот (1) на овој член јавниот радиодифузен сервис е обврзан дневно да емитува најмалку 40% програма изворно создадена во Република Македонија на македонски јазик или на јазиците на немнозинските заедници кои живеат во Република Македонија. Во 2015 година обврската е 50%. Од 2016 година обврската од 50% се зголемува на 60%. Обезбедувањето на програмскиот сервис на Собранискиот канал се иззема од овие обврски.

(3) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесуваат на програмските сервиси од специјализиран формат.

(4) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат се обврзуваат во текот на неделата да емитуваат најмалку осум часа, а јавниот радиодифузен сервис најмалку 14 часа, инструментална музика од македонски автори и автори на етничките заедници кои не се мнозинство во Република Македонија, вокална и/или вокално-инструментална музика на македонски јазик или на јазиците на етничките заедници кои не се мнозинство во Република Македонија, од која 50% треба да биде забавна инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика, а 50% народна инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика, при што е дозволено отстапување од 5% во однос на поделбата на емитувањето на забавната и народната инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика.

(5) Јавниот радиодифузен сервис е обврзан на најмалку еден телевизиски и еден радио програмски сервис на македонски јазик и на телевизискиот и радио

програмскиот сервис на јазиците на етничките заедници кои не се во мнозинство во Република Македонија, дневно да обезбеди најмалку 50% од емитуваната инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика изворно создадена во Република Македонија да биде на македонски јазик или на јазикот на етничките заедници кои не се мнозинство.

(6) Радиодифузерите се обврзани најмалку половина од обврската за музика утврдена во ставовите (4) и (5) на овој член да го остварат во периодот од 7,00 до 19,00 часот.

(7) Правилата за спроведување на обврските од овој член подетално ги пропишува Агенцијата.

(8) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс, се обврзани да произведат и емитуваат најмалку 10 часа домашна документарна програма во периодот од 7,00 до 23,00 часот, најдоцна до 25 ноември во тековната година, а јавниот радиодифузен сервис најмалку 30 часа домашна документарна програма, во периодот од 7,00 до 23,00 часот, најдоцна до 25 ноември во тековната година.

(9) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс, се обврзани да произведуват и емитуваат најмалку 20 часа домашна играна програма во периодот од 7,00 до 23,00 часот, најдоцна до 25 ноември во тековната година, а јавниот радиодифузен сервис најмалку 30 часа домашна играна програма, во периодот од 7,00 до 23,00 часот, најдоцна до 25 ноември во тековната година.

(10) Трговските радиодифузни друштва и јавниот радиодифузен сервис за исполнување на обврската за производство утврдена во ставовите (8) и (9) на овој член, имаат право на надоместок за покривање на трошоците во висина од 50% што се исплатува од средствата на буџетот на Министерството за информатичко општество и администрација, одобрен за таа намена а врз основа на одлуката од членот 92-а на овој закон.

(11) Надоместокот од ставот (10) на овој член се исплаќа доколку домашната документарна програма и домашната играна програма ги содржи следните основни критериуми:

- оригиналност, автентичност и квалитет на содржината на сценариото;
- продукциска издржаност на телевизискиот проектот од типот на изводливост на проектот во однос на сценариото, буџетот, сложеноста, планот и термините за снимање

и

- технологија за продукција кога се работи за домашна играна програма.

(12) Структурата на трошоците кои се признаваат за покривање согласно ставот (10) на овој член, како и посебните критериуми од ставот (11) на овој член

подетално се утврдуваат со подзаконски акт што го донесува Владата на Република Македонија.

(13) Домашната документарна програма од ставот (8) на овој член и домашната играна програма од ставот (9) на овој член се сметаат дека се програми од јавен интерес за Република Македонија.

(14) Радиодифузерите се обврзуваат најмалку половина од процентот од обврските од ставовите (1) и (2) на овој член да го остварат од 7,00 до 19,00 часот.

(15) Радио радиодифузерите се обврзани дневно да обезбедат најмалку 40% од емитуваната инструментална, вокална и/или вокално-инструментална музика да биде на македонски јазик или на јазикот на етничките заедници кои не се мнозинство во Република Македонија. Оваа одредба не се однесува за јавниот радиодифузен сервис.

Член 92-а

Максимален износ за исплата на надоместок

Максималниот износ за исплата на надоместокот од членот 92 став (10) на овој закон за производство на домашната документарна програма и на домашната играна програма по видови (телевизиски филмови, анимирани филмови, серии и серијали, монодрами и драми, комедија на ситуации, теленовели и сапунски опери), се утврдува со одлука што ја донесува Владата на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на донесување на Буџетот на Република Македонија на предлог на Министерството за информатичко општество и администрација.

Член 92-б

Меѓуресорска комисија

(1) Исполнување на критериумите од членот 92 став (11) на овој закон, како и предлогот за исплата на средствата за покривање на трошоците за производството на домашна документарна програма и/или домашна играна програма, ги утврдува меѓуресорска комисија (во понатамшниот текст: комисија) која ја формира Владата на Република Македонија.

(2) Комисијата се состои од седум члена и нивни заменици и тоа со по еден претставник и заменик од: Министерство за финансии, Министерство за култура, Агенција за филм, Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги, од канцеларијата на претседателот на Владата на Република Македонија, Управа за јавни приходи и Министерство за информатичко општество и администрација.

(3) Мандатот на членовите и нивните заменици на Комисијата е две години.

(4) Одредбите од членот 16 ставови (1) и (2) и членот 17 став (1) од овој закон соодветно ќе се применуваат и во поглед на условите за избор и престанок на мандатот на член и негов заменик.

(5) Членовите на Комисијата и нивните заменици при нивниот избор доставуваат изјава заверена на нотар дека ги исполнуваат условите утврдени во член 16 ставови (1) и (2) од овој закон.

(6) Комисијата од редот на своите членови избира претседател и заменик на претседателот кој ги свикува и води седниците на комисијата.

(7) Комисијата одлучува со мнозинство на гласови од вкупниот број на членови.

(8) Комисијата за својата работа донесува Деловник за работа.

Член 92-в

Надлежност на комисијата

(1) Делокругот на работа на комисијата од членот 92-б е да:

- го одобрува предлог проектот за производство на домашна документарна програма и/или домашна играна програма;

- го следи процесот на производство на одобрениот предлог проект за производство на домашна играна програма и/или домашна документарна програма;

- ги проверува и утврдува реално направените трошоци за производство на одобрениот проект за производство на домашна играна програма и/или домашна документарна програма;

- доставува предлог до Министерството за информатичко општество и администрација за исплата на трошоците за производство на домашна документарна програма и/или домашна играна програма.

(2) Комисијата за својата работа до Владата на Република Македонија доставува годишен извештај за работа за претходната година. Годишниот извештај се доставува најдоцна до крајот на јануари во тековната година.

Член 92-г

Јавен повик

(1) Министерството за информатичко општество и администрација, во рок од 30 дена од денот на донесувањето на одлуката од членот 92-а на овој закон, распишува јавен повик за доставување на барање за одобрување на проект за производство на домашна документарна програма и домашна играна програма, за кој ќе се изврши исплата на надоместок за покривање на трошоците, кој трае 15 дена.

(2) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс и јавниот радиодифузен сервис во рокот утврден во ставот (1) од овој член, до Комисијата од членот од членот 92-б на овој закон со барањето од ставот (1) на овој член доставуваат предлог проект за производство

на домашна документарна програма и/или домашна играна програма, за тековната година.

(3) Предлог проектот од ставот (2) на овој член особено содржи:

- Опис и вид на домашната документарна програма и/или домашната играна програма,
- Рок и динамика за нејзино производство (почеток и крај на производството), со назначување на локациите,
- Предвидени ресурси за производство на домашната документарна програма и/или домашната играна програма,
- Финансиска конструкција на проектот, и
- Лице за контакт (адреса, телефон, телефакс, е-маил).

Член 92-д

Одобрување на предлог проект

(1) Комисијата од членот 92-б на овој закон, по добиените предлог проекти од членот 92-г став (2) на овој закон, најдоцна во рок од 15 дена од денот на завршување на јавниот повик од членот 92-г став (1) на овој закон, одлучува за исполнетоста на основните критериуми од членот 92 став (11) на овој закон.

(2) Комисијата одобрените предлог проекти, најдоцна во рок од три дена од денот на нивното одобрување, ги доставува до Агенцијата за аудио и аудиовизуелни медиумски услуги.

Член 92-ѓ

Следење на процесот на производство

(1) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс и јавниот радиодифузен сервис на кои им се одобрени предлог проектите врз основа на член 92-д од овој закон, до Комисијата од членот 92-б од овој закон доставуваат текстуален и фото извештај за текот и фазите на производството на домашната документарна програма и/или домашната играна програма, во кој што јасно ќе се гледаат учесниците во проектот, типот на технолошката опрема употребена за снимање доколку се работи за домашна играна програма и автентичноста на локацијата или студиото.

(2) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс и јавниот радиодифузен сервис се должни да и овозможат слободен увид и следење во текот на целиот процес на производство, кога тоа ќе го побара Комисијата.

(3) Следењето во процесот на производство со непосреден увид Комисијата може да го изврши во секое време, согласно предложените рок и динамика за производство од член 92-г став 3 од овој закон, за што составува записник.

Член 92-е

Обврска за известување на Агенцијата

Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс и јавниот радиодифузен сервис се должни пет дена пред започнување со емитување на одобриениот проект од членот 92-д став (1) на овој закон писмено или електронски да ја известат Агенцијата за периодот на емитувањето на истиот.

Член 92-ж

Барање за исплата на надоместок

(1) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс и јавниот радиодифузен сервис, по реализацијата на производството и емитувањето на одобриениот предлог проект од членот 92-д став (1) на овој закон, најдоцна до 30 ноември во тековната година до Комисијата од членот 92-б на овој закон да достават барање за исплата на надоместок за покривање на трошоци за производството на одобриениот проект од членот 92-д на овој закон.

(2) Кон барањето од став (1) на овој член, се доставува и листа на трошоци групирани по структура, со приложени докази.

Член 92-з

Барање за податоци и утврдување на трошоци

(1) Комисијата од членот 92-б на овој закон во рок од два дена од денот на приемот на барањето од членот 92-ж на овој закон, до Агенцијата доставува барање за добивање на податоци со кои се потврдува извршеното емитување на одобриениот проект од членот 92-д на овој закон.

(2) Агенцијата е должна во рок од два дена од денот на приемот на барањето од став (1) на овој член на Комисијата да и ги достави бараните податоци.

(3) Комисијата во рок од 15 дена од денот на приемот на податоците од ставот (2) на овој член, ги утврдува реално направените трошоци за производство на одобриениот проект од членот 92-д на овој закон во согласно со подзаконскиот акт од членот 92 став (12) на овој закон.

(4) Комисијата во рок од два дена од денот на утврдувањето на трошоците од ставот (3) на овој член, доставува предлог до Министерството за информатичко

општество и администрација за исплата на трошоците за производство на домашна документарна програма и/или домашна играна програма.

Член 92-с

Распределба на исплатениот надоместок

(1) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс и јавниот радиодифузен сервис, исплатениот надоместок од членот 92-з на овој закон во делот за авторски и други хонорари, го распределуваат на следниот начин:

- до 8% од средствата добиени од надоместокот му се исплаќаат на режисерот доколку има дипломирано на режија и има снимано барем еден играна серија или филм, а доколку режисерот е почетник му се исплаќаат до 5%,
- до 8% од средствата добиени од надоместокот му се исплаќаат на продуцентот доколку има дипломирано на продукција, а доколку продуцентот е почетник му се исплаќаат до 5%,
- до 5% од средствата добиени од надоместокот му се исплаќаат на сценаристот доколку има дипломирано на сценарио, а доколку сценаристот е почетник му се исплаќаат до 3%,
- до 3,5% од средствата добиени од надоместокот им се исплаќаат на ,директорот на фотографијата, сценографот, костимографот, монтажерот, авторот на музиката, дизајнот на аудиото и носителот на главната улога со најмногу до две главни улоги,
- до 2,5% од средствата добиени од надоместокот им се исплаќаат на носителите на други улоги, односно други автори кои придонесуваат во филмот,
- до 2% од средствата добиени од надоместокот им се исплаќаат на другите технички или неспоменати авторски членови на филмската екипа.

(2) Трговските радиодифузни друштва кои емитуваат телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс и јавниот радиодифузен сервис до Комисијата доставуваат извештај за исплатениот надомест од ставот (1) од овој член.

(3) Комисијата може да направи увид во распределбата од ставот (1) на овој член со цел да ја испита веродостојноста на податоците од извештајот од ставот (2) на овој член.

(4) Доколку Комисијата при извршениот увид од ставот (3) на овој член утврди дека надоместокот не е распределен согласно ставот (1) од овој член, тогаш трговското радиодифузно друштво кое емитува телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс или јавниот радиодифузен сервис е должно да го врати

исплатениот надомест во рок од 15 дена од денот на приемот на актот со кој е утврдено враќање на исплатениот надоместок.

Член 92-и

Обврска за достава на дигитална копија

По исплатата на надоместокот од членот 92-з на овој закон, трговското радиодифузно друштво кое емитува телевизиски програмски сервис од општ формат на државно ниво преку преносен капацитет на дигитален терестријален мултиплекс и јавниот радиодифузен сервис се должни во рок од 15 дена од денот на исплатата на надоместокот до Кинотеката на Република Македонија да достават една дигитална копија од одобраниот проект од членот 92-д на овој закон во максималната резолуција во која истиот е снимен.

Член 102

Информативни активности на државните тела

Државните органи, органите на државната управа, јавните претпријатија, единиците на локалната самоуправа, јавните установи и институции како и правните лица со јавни овластувања, доколку во годишниот буџет имаат предвидено средства за информирање и запознавање на јавноста со своите услуги или активности се должни истите да ги реализираат на недискриминаторен, објективен и транспарентен начин во постапка утврдена со Законот за јавни набавки.

Член 103

Времетраење на рекламирањето кај јавниот радиодифузен сервис

(1) Времетраењето на рекламирањето кај јавниот радиодифузен сервис не може да изнесува повеќе од 8 минути од времето на емитување во текот на еден реален час.

(2) Одредбата од ставот (1) на овој член не се однесува на:
- објави на радиодифузерот во врска со неговите сопствени програми и помошни производи директно изведени од тие програми и објави за спонзорство и пласирање на производи и
- соопштенија од јавен интерес и апели за добротворни цели што радиодифузерите ќе ги емитуваат бесплатно и ќе ги означат како „бесплатно емитување“.

(3) Јавниот радиодифузен сервис за емитување на реклами може да ги прекинува само играната, спортската и забавната програма.

(4) На јавниот радиодифузен сервис не му е дозволено рекламирање во периодот од 17,00 до 21,00 часот на телевизиските програмски сервиси и од 9,00 до 14,00 часот на радио програмските сервиси, освен во преноси и интегрални снимки на

спортски натпревари, програма од сопствена продукција, друга програма произведена во Република Македонија, културни манифестации и настани од големо значење утврдени согласно со овој закон.

Член 105

Финансирање на МРТ

(1) МРТ се финансира средствата за финансирање на радиодифузната дејност, од емитување на аудио и аудиовизуелни комерцијални комуникации, донации, продажба на програма и услуги, согласно со овој закон и Законот за контрола на државната помош.

(2) Донациите од ставот (1) на овој член не смеат да влијаат или да ја нарушат уредувачката независност на МРТ.

(3) МРТ е должна за набавката на аудио или аудиовизуелни дела, односно на програмски содржини да склучи посебен договор со обезбедувачот на аудио или аудиовизуелни дела, односно на програмски содржини.

(4) Начинот и постапката на спроведување на јавни конкурси, начинот и постапката за набавката на аудио или аудиовизуелни дела, односно на програмски содржини и склучување на договорите се утврдува со акт донесен од директорот на МРТ кој треба да обезбеди транспарентност, економичност, ефикасност и ефективност во управувањето на финансиските средства на МРТ, согласно со годишната програма за работа на МРТ за наредната година, овој закон и актите кои произлегуваат од него.

Член 106

Годишен извештај и годишна програма за работа на МРТ

(1) МРТ е должна да донесе годишен извештај за работа за претходната година и Годишна програма за работа за наредната година.

(2) Годишната програма за работа за наредната година МРТ е должна да ја достави до Собранието на Република Македонија најдоцна до 30 октомври во тековната година и истата особено треба да содржи:

- програма за работа за наредната година со планирани активности особено за исполнување на програмските обврски на МРТ согласно со овој закон и
- финансиски план за наредната година кој ги содржи планираните приходи и расходи на МРТ за наредната година групирани по структура и по организациона структура на МРТ, како и предвидените капитални инвестиции на МРТ за наредната година.

(3) Во прилог на годишната програма за работа на МРТ за наредната година се доставува и усвоената годишна програма за работа на МРТ за тековната година.

(4) Финансискиот план од ставот (2) алинеја 2 на овој член го одобрува Собранието на Република Македонија најдоцна до 31 декември во тековната година.

(5) Годишниот извештај за работа за претходната година МРТ е должна да го достави до Собранието на Република Македонија на разгледување најдоцна до 31 март во тековната година и истиот особено треба да содржи:

- извештај за реализација на програмата за работа од претходната година,
- финансиски извештај за реализација на финансискиот план од претходната година и годишна сметка, со податоци за реализирани приходи, расходи, побарувања и обврски од претходната година групирани по структура и по организациона структура на МРТ и
- ревизорски извештај од независен меѓународен овластен ревизор и ревизорски извештај од Државниот завод за ревизија, доколку е извршена ревизија од него, како и ставот на МРТ во однос на резултатите од извршената ревизија.

(6) Во прилог на годишниот извештај за работа на МРТ за претходната година се доставува и усвоената годишна програма за работа на МРТ за претходната година.

(7) Годишниот извештај за работа за претходната година и годишната програма за работа за наредната година се објавуваат на веб страницата на МРТ.

Член 107

Програми и програмски сервиси од јавен интерес што ги обезбедува МРТ

(1) МРТ во Република Македонија обезбедува најмалку еден телевизиски програмски сервис на македонски јазик и еден телевизиски програмски сервис на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кој е различен од македонскиот јазик, кои ќе емитуваат програма 24 часа секој ден во неделата, како и телевизиски програмски сервис кој ќе емитува програма на јазиците на другите не мнозински заедници во Република Македонија.

(2) МРТ во Република Македонија обезбедува најмалку два радиопрограмски сервиса на македонски јазик и еден радиопрограмски сервис на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кој е различен од македонскиот јазик и на другите немнозински заедници.

(3) МРТ обезбедува посебни радиопрограми наменети за соседните земји и Европа на странски јазици.

(4) МРТ обезбедува посебни радиопрограми наменети за информирање на иселениците и граѓаните на Република Македонија кои живеат во соседните земји, во Европа и на другите континенти на македонски и на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кој е различен од македонскиот јазик и на другите немнозински заедници.

(5) МРТ обезбедува најмалку еден радио и еден телевизиски програмски сервис преку сателит и/или интернет наменет за иселениците и граѓаните на Република Македонија кои живеат во Европа и на другите континенти на македонски јазик и на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кој е различен од македонскиот јазик и на другите немнозински заедници.

(6) МРТ го обезбедува програмскиот сервис на Собранискиот канал утврден во Законот за Собранието на Република Македонија.

(7) Програмската одговорност за Собранискиот канал од ставот (6) на овој член ја има Собранието на Република Македонија.

(8) МРТ обезбедува посебни радио и телевизиски програми на програмските сервиси од ставовите (1) и (2) на овој член во кои се запазени регионалните и локалните посебности на Република Македонија.

(9) За бројот на програмските сервиси од ставовите (1), (2) и (5) на овој член одлучува Програмскиот совет на МРТ по предлог на директорот на МРТ.

Член 109

Трошоци за пренос, емитување и обезбедување на програмските сервиси

(1) Трошоците кои ги има ЈП Македонска радиодифузија за пренос и емитување на програмските сервиси и програмите на МРТ, освен за преносот на програмските сервиси и програмите од членот 107 ставови (4), (5) и (6) од овој закон се обезбедуваат од средствата за финансирање на радиодифузната дејност согласно со овој закон.

(2) Трошоците кои ги има ЈП Македонска радиодифузија за пренос и емитување на програмските сервиси и програмите од членот 107 ставови (4), (5) и (6) од овој закон се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(3) Трошоците кои ги има МРТ за обезбедување на програмските сервиси од членот 107 ставови (1) и (2) од овој закон се обезбедуваат од средствата за финансирање на радиодифузната дејност, емитување на аудио и аудиовизуелни комерцијални комуникации, донации, продажба на програма и услуги согласно со овој закон. Доколку овие средства не се доволни за целосно покривање на трошоците утврдени во овој став, истите можат да се дообезбедат од Буџетот на Република Македонија.

(4) Трошоците кои ги има МРТ за обезбедување на радиопрограмите од членот 107 ставови (3) и (4) од овој закон се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(5) Трошоците кои ги има МРТ за обезбедување на програмскиот сервис од членот 107 став (5) од овој закон се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(6) Трошоците кои ги има МРТ за обезбедување на програмскиот сервис, односно Собранискиот канал од членот 107 став (6) од овој закон, се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Член 117

Овластени предлагачи на членови на Програмскиот совет на МРТ

(1) Членовите на Програмскиот совет на МРТ ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија на предлог на следниве овластени предлагачи:

- Интеруниверзитетската конференција предлага кандидат за еден член,
- Националната установа Албански театар предлага кандидат за еден член,
- Националната установа Турски театар предлага кандидат за еден член,
- Двете здруженија на новинари од Република Македонија со најголем број членови предлагаат по еден член,
- Заедницата на единиците на локалната самоуправа предлага кандидати за три члена и
- Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија предлага кандидати за пет члена.

(2) Кандидатите за членови на Програмскиот совет на МРТ треба да бидат државјани на Република Македонија со високо образование и треба да се истакнати лица кои во јавниот живот се познати по својата заложба за почитување на демократските вредности и начела, владеење на правото, градење и подигнување на највисоките вредности на уставниот поредок во Република Македонија, развојот на граѓанското општество, заштита на човековите права и слободи, како и слободата на изразување.

(3) Овластените предлагачи од ставот (1) алинеи 1, 2, 3 и 4 на овој член ги утврдуваат предлозите од своите редови по претходно објавен интерен конкурс.

(4) При утврдувањето на предлозите, овластените предлагачи од ставот (1) на овој член, треба да ја имаат предвид одредбата од членот 116 став (4) од овој закон и треба да водат сметка за условите за именување согласно со членот 119 од овој закон.

Член 118

Именување на членови на Програмскиот совет на МРТ

(1) При утврдувањето на предлогот на кандидати за членови на Програмскиот совет на МРТ, Комисија за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија води сметка за соодветна и правична застапеност на граѓаните на сите заедници кои живеат во Република Македонија.

(2) Мандатот на членовите на Програмскиот совет на МРТ е пет години со право на уште еден последователен мандат.

(3) Собранието на Република Македонија најмалку 60 дена пред истекот на мандатот на Програмскиот совет на МРТ упатува јавен повик до овластените предлагачи од членот 117 од овој закон за доставување на предлог на кандидати за членови на Програмскиот совет на МРТ.

(4) Овластените предлагачи од членот 117 од овој закон се должни предлозите да ги достават до Собранието на Република Македонија во рок од 30 дена од денот на упатувањето на јавниот повик. Врз основа на доставените предлози од овластените предлагачи Комисијата за прашања на изборите и именувањата на Собранието на Република Македонија, во рок од 15 дена составува предлог на кандидати на Програмскиот совет на МРТ.

(5) Собранието на Република Македонија најдоцна 15 дена пред истекот на мандатот на Програмскиот совет на МРТ ќе ги именува новите членови на Програмскиот совет на МРТ.

(6) Програмскиот совет на МРТ може да работи доколку се именувани најмалку девет члена.

Член 130

Директор и заменик на директорот на МРТ

(1) Директорот на МРТ раководи со работењето на МРТ и ја застапува и претставува МРТ.

(2) Директорот на МРТ има заменик.

(3) За директор и за заменик на директорот на МРТ може да биде избрано лице кое е државјанин на Република Македонија и кое ќе понуди најквалитетна програма за работа на МРТ.

(4) Директорот и заменикот на директорот на МРТ, покрај условите од ставот (3) на овој член треба да имаат и високо образование и работно искуство над пет години во областа на комунологијата, новинарството, електронските комуникации, информатиката, културата, економијата или правото.

(5) За директор и за заменик на директорот на МРТ не може да биде избран член на Програмскиот совет на МРТ и на Надзорниот одбор на МРТ.

(6) Директорот и заменикот на директорот на МРТ ги избира Програмскиот совет на МРТ врз основа на претходно спроведена постапка на јавен конкурс и поднесена програма за работа на МРТ за период од три години со можност за повторен последователен избор.

(7) Постапката за избор и разрешување на директорот или заменикот на директорот на МРТ се утврдува со Статутот на МРТ.

VII. СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА РАДИОДИFUЗНА ДЕЈНОСТ

Член 135

Средства за финансирање на радиодифузна дејност

(1) Средства за покривање на трошоците за создавање и емитување на програмите и за техничко-технолошки развој на јавниот радиодифузен сервис, за одржување, употреба и развој на јавната радиодифузна мрежа и за работа на Агенцијата, се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

(2) Од Буџетот на Република Македонија ќе се одвојуваат 0,5% за остварување на целите од ставот (1) на овој член.

(3) Од предвидените средства согласно со ставот (1) на овој член се финансираат следниве корисници:

- ЈП Македонска радио-телевизија,
- ЈП Македонска радиодифузија и
- Агенцијата.

Член 140

Распределба на радиодифузната такса

(1) Средствата за финансирање на радиодифузната дејност се распоредуваат на следниов начин:

- 74,5% за МРТ за покривање на трошоци за создавање и емитување на програмите и за техничко-технолошки развој,
- 19,5% за ЈП Македонска радиодифузија за одржување, употреба и развој на јавната радиодифузна мрежа и
- 6% за Агенцијата за регулирање и развој на медиумите и аудиовизуелните медиумски услуги.

(2) Корисниците на средствата од ставот (1) на овој член се должни средствата да ги користат врз основа на финансиски план кој јавно се објавува.

Член 143

Обврски на оператор кој реемитува програмски сервиси

(1) Оператор може да ги реемитува програмските сервиси на домашни радиодифузери само во сервисната зона за која радиодифузерите ја имаат добиено дозволата за обезбедување на телевизиско или радио емитување и врз основа на регулирани авторски права и сродни права, согласно со Законот за авторските права и сродните права.

(2) Оператор може да реемитува програмски сервиси на радиодифузери од други држави согласно со членот 44 од овој закон и врз основа на регулирани авторски права и сродни права, согласно Законот за авторските права и сродните права.

(3) Оператор кој реемитува програмски сервиси треба да обезбеди програмскиот пакет задолжително и бесплатно да ги содржи програмските сервиси на јавниот радиодифузен сервис кои се финансираат од радиодифузна такса, освен оператор кој реемитува програмски сервиси преку дигитален терестријален мултиплекс.

(4) Операторот кој реемитува програмски сервиси е должен во претплатничките договори што ги склучува со своите претплатници да го наведе програмскиот пакет, односно листата на програмските сервиси кои ги реемитува во моментот, а за кои е издадена потврдата за регистрација од страна на Агенцијата.

(5) Операторот кој реемитува програмски сервиси е должен да води посебно сметководство за активностите поврзани со реемитувањето на програмските сервиси.

IX. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 145

(1) Глоба во износ од 50.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице ако не ги почитува обврските од членот 92 ставови (8) и (9) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице на програмата во правното лице за сторениот прекршок од ставот (1) на овој член.

Член 146

(1) Глоба во износ од 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице ако не ги почитува обврските од членот 92 ставови (4), (5), (6) и (13) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице на програмата во правното лице за сторениот прекршок од ставот (1) на овој член.

Член 147

(1) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- 1) не овозможи вршење на стручен надзор согласно со членот 32 од овој закон;
- 2) има таен содружник согласно со членот 34 од овој закон;
- 3) дополнително се утврди дека еден од основачите на радиодифузер е правното лице од членот 35 став (2) од овој закон;
- 4) се стекне со сопственост спротивно на членовите 37 и 38 од овој закон;
- 5) остварува недозволена медиумска концентрација спротивно на одредбите на членот 39 од овој закон;
- 6) не ја извести Агенцијата за промена на сопственичката структура (член 41 став (1));
- 7) спроведе промена на сопственичката структура пред истата да биде одобрена од страна на Агенцијата (член 41 став (2));
- 8) на Агенцијата по нејзино барање не и достави податоци од значење за

одлучување (член 41 став (5));

9) не достави податоци од значење за одлучување на Агенцијата во постапката за утврдување на недозволена медиумска концентрација по службена должност (член 43 став (2));

10) не ги почитува правилата за заштита на малолетната публика (член 50);

11) обезбедува телевизиско или радио емитување без дозвола за телевизиско или радио емитување (член 62 став(2));

12) обезбедува телевизиско или радио емитување во подрачје кое не му е определено во дозволата за телевизиско или радио емитување (член 62 став (3));

13) обезбедува употреба на јазик спротивно на членот 64 од овој закон;

14) не спроведува најмалку 80% од програмскиот концепт за кој му е издадена дозволата во текот на една недела (член 67 став (6));

15) го промени или дополни програмскиот концепт на радиодифузерот врз основа на која радиодифузерот ја добил дозволата за телевизиско или радио емитување повеќе од 10%, без претходна согласност од Агенцијата (член 67 став (7));

16) не постапува во согласност со одредбите од членот 77 став (5) или (6) од овој закон;

17) дозволата за телевизиско или радио емитување ја пренесе на друго лице (член 79 став (4)) и

18) не ги почитува обврските за емитување на европски дела и дела од независни продуценти утврдени во членот 91 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице на програмата во правното лице и на трговец поединец за сторениот прекршок од ставот (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на физичко лице за сторениот прекршок од ставот (1) точка 11 на овој член.

Член 148

(1) Глоба во износ од 2.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

1) не води дневна евиденција на емитуваната програма или не го снима излезниот сигнал на својата програма или снимките од целокупната програма не ги чува најмалку 60 дена по емитувањето (член 47 став (1));

2) програмите кои биле составен дел од каталогот неизменети не ги чува најмалку 30 дена по датумот кога престанале да им бидат достапни на корисниците (член 47 став (2));

3) во случај на покренување судски спор не ги чува снимените материјали до завршувањето на спорот (член 47 став (4));

4) не води дневна евиденција или не обезбедува квалитет на снимките од целокупната програма на начин пропишан од Агенцијата (член 47 став (5));

- 5) не обезбеди информации достапни за корисниците согласно со членот 51 став (1) од овој закон;
- 6) при квизови или различни облици на наградно учествување на слушателите и гледачите на аудио или аудиовизуелна програма не обезбеди недвосмислено објавување на правилата за тие содржини и за јавно ветената награда (член 52);
- 7) аудиовизуелната комерцијална комуникација не е во согласност со членот 53 од овој закон;
- 8) спонзорството не е во согласност со членот 54 од овој закон;
- 9) пласирањето на производи не е во согласност со членот 55 од овој закон;
- 10) аудиовизуелните медиумски услуги по барање се обезбедуваат без потврда за регистрација (член 56 став (1));
- 11) не ја извести Агенцијата за секоја промена на податоците во утврдениот рок (член 56 став (9));
- 12) врз основа на добиени ексклузивни права емитува настани од големо значење за општеството спротивно на членот 87 од овој закон;
- 13) не обезбеди право на кратко известување за настани за кои постои висок интерес кај јавноста согласно со членот 89 од овој закон;
- 14) не ги почитува обврските од членот 92 ставови (1), (2) и (12) од овој закон;
- 15) користи телефонски услуги со додадена вредност, вклучувајќи го и телефонското гласање во вести, во информативна и образовна програма, во верски служби и проповеди и во програми за деца (член 93 став (1));
- 16) користи телефонски услуги со додадена вредност спротивно на членот 93 став (2) од овој закон;
- 17) емитува игри на среќа организирани од субјекти кои немаат лиценца од надлежен орган за организирање на игри на среќа (член 94 став (1));
- 18) организира и емитува игри на среќа со обложување на спортски натпревар (член 94 став (2));
- 19) се поврзува во единствен систем за емитување на заедничка програма, без претходно доставено известување до Агенцијата (член 95 став (1));
- 20) не ја извести Агенцијата за програмскиот концепт за заедничката програма или не именува одговорен уредник на програмата (член 95 став (2));
- 21) идентификацијата не ја обезбедува согласно со членот 97 од овој закон;
- 22) емитува рекламирање и телешопинг на начин спротивно на членот 99 од овој закон;
- 23) не ги објави годишниот извештај за работа за претходната година и годишната програма за работа за наредната година на својата веб страница (член 106 став (7));
- 24) не ја објави на својата веб страница предлог-програмата за работа за наредната година пред да ја достави во Собранието на Република Македонија (член 113 став (1));
- 25) реемитува програмски сервиси спротивно на членот 141 од овој закон;
- 26) најдоцна до 15 март во тековната година до Агенцијата не достави извештај за износот на вкупниот приход (член 142 став (3));

27) не ги почитува обврските од членот 143 од овој закон и

28) не ги почитува обврските од членот 144 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице на програмата во правното лице и на трговец поединец за сторениот прекршок од ставот (1) на овој член.

Член 149

(1) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:

1) на барање на Агенцијата не и достави снимка од програмите најдоцна во рок од три дена (член 47 став (3));

2) пренесува кинематографски дела надвор од периодот утврден во договорите со имателите на правата (член 49);

3) знаците за идентификација не ги истакнува континуирано на сите програми, односно не ги емитува најмалку еднаш во текот на еден реален час на радиопрограмата (член 51 став (2));

4) употребува знаци за идентификација спротивно на членот 51 став (3)) од овој закон;

5) за секоја промена на знаците за идентификација не достави примерок до Агенцијата (член 51 став (4));

6) на барање на Агенцијата не достави документи во врска со промовирањето на производство и пристап до европски дела (член 60 став (2));

7) не го почитува времетраењето на дневно емитување утврдено во членот 90 од овој закон;

8) не достави една дигитална копија од одобрен проект во максималната резолуција во која истиот е снимен до Кинотеката на Република Македонија (член 92-и);

9) рекламирањето и телешопингот не се јасно препознатливи и одвоени од другите делови на програмата (член 98 став (1));

10) времетраењето на рекламирањето и на телешопинг спотовите изнесува повеќе од 12 минути на еден реален час (член 100 став (1));

11) во рекламите и телешопингот, визуелно или тонски, прикажува лица кои редовно презентираат вести и актуелни информативни емиси (член 101);

12) времетраењето на рекламирањето кај јавниот радиодифузен сервис е спротивно на членот 103 од овој закон;

13) не склучи посебен договор за набавка на аудио или аудиовизуелни дела согласно со членот 105 став (3) од овој закон;

14) начинот и постапката на спроведување на јавните конкурси, начинот и постапката за набавката на аудио или аудиовизуелните дела, односно на програмските содржини и склучувањето на договорите се врши спротивно на актот од членот 105 став (4) од овој закон;

15) не го објави статутот на МРТ на веб страницата на МРТ (член 114 став (3)) и

16) не ги објави дневниот ред, записниците од седниците на Програмскиот совет на МРТ, донесените одлуки, како и изјаснувањето на членовите на Програмскиот совет на МРТ при постапката на гласање за одредено прашање и одлука на веб страницата на МРТ во рок од седум дена од денот на одржаната седница (член 122 став (3)).

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице на програмата во правното лице и на трговец поединец за сторен прекршок од ставот (1) на овој член.

Член 150

Прекршочни санкции

(1) На правното лице за сторениот прекршок од членовите 145, 146, 147, 148 и 149 од овој закон покрај глобата може да му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на определена дејност во траење од шест месеци до три години.

(2) На одговорното лице на програмата во правното лице за сторениот прекршок од членовите 145, 146, 147, 148 и 149 од овој закон покрај глобата може да му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од три месеци до една година.

(3) На трговец поединец за сторениот прекршок од членовите 145, 146, 147, 148 и 149 од овој закон покрај глобата може му се изрече и прекршочна санкција забрана за вршење на професија, дејност или должност во траење од три месеци до една година.